

Šiame numery

Skrydis į Eldorado šalį.
Lietuviškieji ekslibrisai — pokalbis su kolekcionierium.
Skulptorius Antanas Mončys tarptautinėje šviesoje.
Kazio Bradūno eilėraščiai.
Jau turime, ko mums labai reikėjo.
Nauji leidiniai.
Kultūrinė kronika.
Filmų įvairumai.
Spygliai ir dygliai.

Kertinė paraštė

SKRYDYJE Į ELDORADO ŠALĮ

Lietuvių rašytojų draugijos pirmininko sveikindamo žodis „Poezijos pavasarui Chicagoje“.

Kas gali būti mielesnio, kaip sveikinti Jus, brangūs Poetai ir poezijos Bičiuliai, savo širdis atvirusius poetinei kūrybai!

Jos pavasarinio ritmu plaka šioje graudžio žemiškos buities vergovėje, jausdamas, jog tebėra auksinio Eldorado šalies.

Kaip kilnu bent valandėlę pagyventi jos ilgesiu, išskleidus atvirusius poetinės kūrybos darbus, kaip atsiminti, kad poetinei liepsnai nėra audrų ir poetiniam akrydžiui nėra sienų.

Gal sakysite, jog tai per daug, bet atsiminkime, kad poetinei liepsnai nėra audrų ir poetiniam akrydžiui nėra sienų. Žemiškosios buities vergovė poezijai net lieja impulso, ir mes kūrybos poveikyje pasijuntame laisvi, — laisvi lyg tie aukštų padangių paukščiai, nors traukiami žemyn kažkokios paslaptingos jėgos.

Malonu, kad su šia „Poezijos Pavasario“ švente laimingai susiglaudė ir Lietuvių Rašytojų Draugijos premija.

Siemet ji, ką tik paskirta Alfonsui Nykai Niliūnui už poetinę kūrybą, sutelktą rinkiny „Vyno stebuklas“, pažeria naujų refleksijų.

Vynas raštuose taipgi simbolizuoja poeziją.

Tą simbolį ypatingai buvo pamilęs didysis persų poetas Omar Kayyam, kūres dvylimate šimtmečiu.

Viename savo eilėrašty jis šaukia: „Atėik, prisipilk vyno taurė ir pavasario saulėję nusi-mesk žiemos ašutinę!“

O, Dieve, jeigu mes, sunkaus likimo sūnūs ir dukterys, tai galėtume padaryti!

Gal poetui Omarui Khayyamui, gyvenančiam karaliaus rūmuose, apsuptam šlove, ir buvo tai įmanoma, bet ką turi daryti lietuvis poetas, apvilktas lyg kokio ašutinės, savo tautos skausminga tikrove?

Beje, ne tik savo tautos, o ir visos žmonijos, kurios kraujas bei ašaros tebeplūsta versmėn. Tokioje nelaimingoje gadyneje kas bedrįstų išmėtinėt lietuviui poetui: Kodėl tu dainuoji liūdnei?

Poetas atsakytų: Aš dainuoju savo, tautos ir visos žmonijos sopulį, kuris nebesutelpa žemiškos aukos taurė!

Tokia daina ypač būdinga poetui Alfonsui Nykai Niliūnui, „Praradimo simfonijai“, „Orfėjaus medžio“ ir „Balandžio vigilijų“ autoriui.

Pagalau po ilgos tylos jis atėina pas mus su „Vyno stebuklu“, lyg, rodos, norėdamas atgaivint savo brolius, ištroškusius vergovės bei tremties keliuose.

Mums būtinas tasai Niliūno poezijos „vynas“, nes, jo paragavę, aiškiau suvokiame savo tremties dimensijas ir visokiariop praradimo dramą.

Bet šios poezijos pobūdis yra toks, kad mes, nors šildomi pavasario saulės, žiemų ašutinės, arba skaudžios savo tikrovės, neprivalome nusimesti.

Toji tikrovė gimdyt ir uždeg poetus naujai giesmei, kuri dabar, deja, graudi, bet kada nors vėliau taps tikro džiaugsmo vy-nu.

Šių laikų poetui gyvenimas atvėrė baugias gelmes ir neužmatomas aukštumas — nereikalaukite, kad jis linksminų Jus!

Verčiau bandykime giliau suvokti poezijos paskirtį ir atverti jai savo širdis, kad pamiltumėte auksinio Eldorado pasaulį.

Ši Poezijos Pavasario šventė, suklestėjusi jau antrą sykį Chicagoje, išreiškia mūsų visų bend-

Knygos savininko ženklai, vadinami ekslibrisais, kultūros istorijos raidoje nėra vien šių dienų naujiena. Tik jų paskirtis ir prasmė šiandien jau yra labai praplatėjusi. Ekslibrisai dabar jau daug kur yra tapę beveik vieno meno tam tikru žanru, vertingu kone be jokios sąsajos su knyga ar jos savininku. Šitokiam ekslibrisų egzistencijos kontekste jie yra renkami ir kolekcionuojami, visai kaip savarankiškos meno vertybės.

Domėjimasis ekslibrisais šiandien yra apėmęs visą pasaulį. Tik vienoje tautoje jie yra labai populiari, kitose mažiau, tačiau visur galima rasti aistringų ekslibrisų rinkėjų. Tokiam šiandieniniame ekslibriso pasaulyje netrūksta taipgi lietuvių ir lietuviškųjų ekslibrisų. Norėdami kiek plačiau mūsų skaitytojus painformuoti apie ekslibrisus ap-lamai ir apie lietuviškuosius specialiau, užkalbiname čia išėivijoje vieną iš uoliausių jų kolekcionierių ir ekslibriso žinovų Vitolių E. Vengrį, iš profesijos mediką, šioje srityje dirbantį John Hapkins universitete, Baltimorėje.

— Kokius metus, kokius faktus ir kokias aplinkybes laikytumėt ekslibriso istorijos pradžią Europos ar ap-lamai pasaulio kultūros raidoje?

— Kartu su rašyto žodžiu atsirado ir būtinybė pažymėti rankraščių bei knygų, tuo pa-reišiant savo nuosavybę ir ap-sisaugojant nuo galimo praradimo. Šio nuosavybės ženklo istoriją galima pradėti net 3000 metų prieš Kristų: užrašas ant fajansinės plokštelės, rastas su papirusų ritiniu, nurodo, kad rank-raštis yra Egipto faraono Ameno-rafto III-čiojo nuosavybė. Panašios, tik molinės plokštelės su-rastos ir VII a. prieš Kristų asirų karaliaus Asurbanipalo bibliotekoje. Japonijoje knygos ženklai yra žinomi iš X a. po Kristaus.

Viduramžių Europoje plačiai buvo naudojami piešti ar įklijuoti savininkų šeimos herbai

ra atsivėrimą.

Jisai įvyksta kažkaip staiga, lyg, sakytum, nepasiruošus ir nespėjus pilnai atsijungti nuo kasdienės rutinos.

Toji šventė dar nėra tapusi visuotinė mūsų poetinės kūrybos manifestacija, kurią pajustų Chicago ir visa išėivija, bet ji gali tapti, jeigu mes to norėsi-me.

Nemažai kalbėta, jog Lietuvių Rašytojų Draugijos premija turėtų būti įteikta Vasario 16-tos išėilmėje; deja, tasai planas nie-kaip nesivėykdo.

Linkėčiau, kad mūsų premija kasmet būtų įteikiama „Poezi-jos Pavasario“ šventėje, praplė-tus ir pritaikius jos programą premijuoto veikalo pobūdžiui.

Tai, žinoma, taptų visai realu, jeigu kartais specialiai už poe-ziją būtų suorganizuota nauja metinė premija.

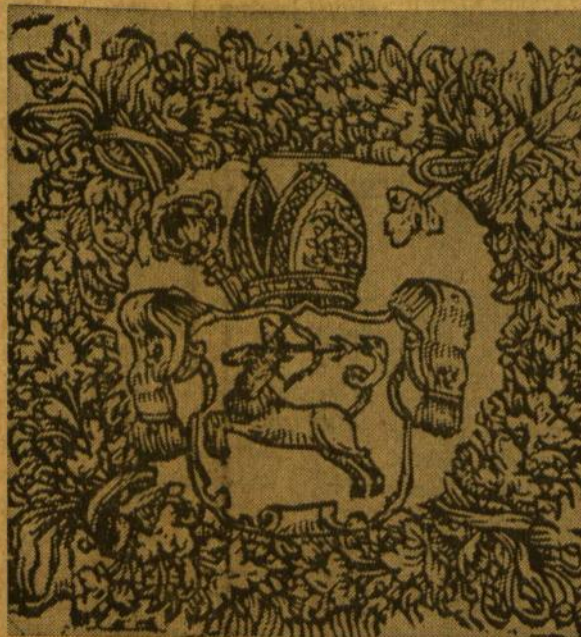
Galimybės įvairios, polėkisi gyvi, kūrybinė ugnis liepsninga, jaunos pajėgos tvirtos — mes dar įstengiamo daug atlikti.

Linkėkime vieni kitiems sėk-mės skrydyje į Eldorado šalį.

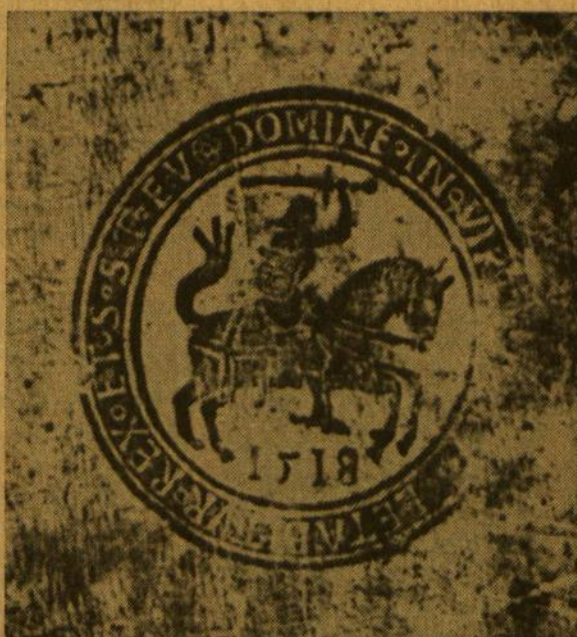
Leonardas Andriekus,
LRD pirm.

Lietuviškieji ekslibrisai

Pokalbis su jų kolekcionierium Vitoliu E. Vengriu

Seniausias lietuviškas ekslibrisas, priklausęs Vilniaus vyskupui Pauliui Alšėniskui, medžio graviūra, 1533 m.

Pirmasis lietuviškas supereklibrisas, priklausęs Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Žygimanto Senojo bibliotekai, 1518 m.

knygos apdaro vidinėje pusėje. Ypač populiari buvo odoje bei kitoje rišimo faktūroje išpausti savo inicialus ar heraldinius ženklus, vadinamus supereklibrisais (iš lotyniško žodžio supra libras — ant, virš knygos). Auto-grafai, įvairūs įrašai, piešiniai, antspaudai taip pat buvo naudojami. Ilgainiui juos pakeitė lipdomasis ekslibrisas (ex libris — lotyniškai „iš knygu“) kokį ma-tumo ir šiandien — tai įvairaus formato spausdintas ar graviruotas lapelis su savininko vardu, dažnai pagražintas įvairaus siu-žeto piešiniu, kuris prilipdomas prie knygos viršelio, parodant kam knyga priklauso.

Lipdomo ekslibriso giminė yra Vokietija. Trys seniausieji, vi-si išraižyti medyje, yra iš Vo-kietijos. Pirmasis iš jų (datuoja-mas 1450-70) yra skirtas Johan-nes Knabensbergui.

Ekslibrisas greit peržengė Vo-kietijos sienas ir plačiai paplito Europoje. Pirmuoju spausdintu angliškų ekslibrisu laikomas he-

raldinis ženklas, randamas ant Sir Nicholas Bacon knygu, dova-notų Cambridge universitetui 1574 m. Seniausiu prancūzišku laikomas 1529 m. ženklas, skir-tas Jean Bertand de la Tour-Blanche, Pirmasis žinomas ame-rikietiškas ekslibrisas buvo pada-rytas Anglijoje, skirtas Henry Dunster bibliotekai ir datuotas 1629 m., o pirmasis darytas ko-lonijinėje Amerikoje, randamas ant Stephen Day knygu, 1642 m. Seniausiu lenkišku ekslibrisu yra laikomas 1516 m. karališkojo kanclerio Maciejaus Drzewickio knygos ženklas. Rusijoje pirmieji spausdinti ekslibrisai buvo pra-dėti naudoti Petro I (1672-1720) valdymo laikais.

— Kurių metų ir kuriuos fak-tus laikytumėt Lietuvos ekslib-riso pradžią?

— Prieš pradėdant kalbėti apie senąjį lietuvišką ekslibrisą, reikėtų sutarti, kuriuos knygos ženklus laikome lietuviškais. Ši problema nėra nauja — ją kėlė

dar Nepriklausomybės metais V. Cimkauskas.

Dėl nelemtai susidėsčiusios mūsų krašto istorijos, įvairiais kultūriniais pasiekimais bei ta-lentingais žmonėmis nepasidali-name su kaimynais — rusais ir ypač lenkais. Ekslibrisai nėra iš-imtis. Lenkai savinasi visus Di-džiosios Lietuvos Kunigaikštystės didikų knygos ženklus, kartu ir su negausiais anų laikų meninin-kais-ekslibrisistais. Noriu pažy-mėti, kad M. Dobužinskį savu laiko ir rusai, ir lenkai.

Aš manau, kad senuosius eks-librisus (iki XX a.) reikia skir-syti į lietuviškus ir nelietuviškus pagal knygos ar bibliotekos sa-vininką, o ne ekslibriso atlikėją (retai jie yra žinomi). Priešin-gai su šiandieniniais — tik pa-gal dailininkus, nekreipiant dė-mesio kam jie daryti. Lituanis-tikai, o ne lietuviškiems ekslib-risams priskirti dabartinius už-sieniečių sukurto knygos žen-k-lus lietuviams kaip ir ekslibrisus su lietuviškais motyvais (pavyz-

džiui lenko lenkui darytas su Vil-niaus vaizdu piešinyje).

Ekslibriso istorija Lietuvoje mažai tetrinėta. P. Galaunės 1926 m. straipsnis (vėliau išleis-tas mažu tiražu atskira knyga) „Ex-Librisas Lietuvoje XVI-XX šimtmečiais“ yra vienintelė iki šiol tokia studija. O Lenkijoje ekslibrisais labai domimasi. Ten išleidžiama daug vertingos lite-ratūros, įdomių istorinių bei me-ninių knygos ženklo studijų. Ne-retai jie suranda ir iki šiol ne-žinomu lietuviškų ekslibrisų. Štai visai neseniai pasirodžiusioje Krokuvos knygoje „Nieznane Ekslibrisy Polskie XVI wieku w Bibliotece Jagiellońskiej“ aprašo-mi ir reprodukuojami dar nie-kur neminėti Vilniaus vyskupo Pauliaus Alšėniskio (Pawel Aleksandrowiczowi Holzanski) 1533 m. ekslibris ir supereklib-ris (plačiau apie Paulių Alšėniskį yra rašoma LE pirmame to-me, 132 psl.). Šis ekslibrisas yra seniausias žinomas lietuviškas lipdomasis ekslibrisas (P. Galaunė pirmuoju laikė Bagaslavo Radvilos bibliotekos 1671 m. eks-librį). Seniausiu lietuvišku su-pereklibriu laikomas Žygimanto Senojo 1518 m. bibliotekos žen-k-las.

Aplamai pirmieji knygų rinkė-jai Lietuvoje buvo dvasininkai ir vienuoliai. Dvasininkų cent-ras buvo Vilnius, tad čia ir buvo pradėtos rinkti pirmosios biblio-tekos. Reikia manyti, kad kitos rū-šies knygos ženklais, deja, ne-daug knygų išliko iš tiek kartų priešų deginto Vilniaus.

— Kaip vystėsi lietuviškas ekslibrisas šimtmečių bėgyje?

— Be ankščiau paminėtų yra žinoma vos keletas XVI-XVII a. lietuviškų ekslibrisų. XVIII a eks-librisas buvo pradėtas plačiai var-toti Lietuvos bibliotekose. Tai buvo heraldiniai knygos ženklai, beveik be išimčių atlikti vario ražinio technika. Yra žinomi Sapiegos, Oginskių, Radvilų, J. Chreptavičiaus ir kitų bibliotekų ekslibrisai.

H. Leibovičius (1700-1770) iš Nesvyžiaus bei vilnietis P. V. Balcevičius (gyvenęs panašiu laiku) yra pirmieji dailininkai, kurių ekslibrisai pasiekė mus.

XIX a. dominuoja spausdėję rinkti šriftiniai knygos ženklai, o taip pat sutinkami litografijos (Tiškevičių, Tyzenhauzo, Ma-salskio ir kt.) ir cinkografijos (Broel-Platerio) būdu atlikti ekslibrisai.

Šio šimtmečio pradžioje pasi-rodė pirmasis ekslibrisas, turįs lietuvišką užrašą (iki tol buvo naudojamos lotynų, lenkų ar ru-sų kalbos). Minėtas ekslibrisas, skirtas kanauninkui J. Tumui-Vaižgantui, yra nežinomo auto-riaus atliktas litografija.

Nepriklausomoje Lietuvoje knygos ir ekslibriso populiari-nimui daug nuveikė 1930 m. susi-kūrusi XXVII Knygos mėgėjų draugija. Vienu ar keliais dar-bais ekslibriso srityje pasireiškė daugumas to laikotarpio meni-ninkų, kaip V. Didžiokas, M. Do-bužinskis, P. Galaunė, A. Gal-dikas, P. Rimša, J. Steponavi-čius, K. Šimonis, A. Varnas ir daugelis kitų. Beje, lietuviškas ekslibrisas buvo eksponuotas Los

(Nukelta 12 psl.)

Sapiegos-Jablonskytės ekslibrisas, vario ražinys, XVIII amž.

Kunigaikščio Bogaslavo Radvilos ekslibrisas, ražinys, 1671 m.

LIETUVIŠKIEJI EKSLIBRISAI

(Atkelta iš 1 psl.)

Angeles vykusioje tarptautinėje parodoje, kur šiaulietis G. Bagdonavičius už savo darbus gavo pagyrimo lašą (1931 m.).

Po Antrojo pasaulinio karo iki pat 1960 m. Lietuvoje ekslibrisas merdėjo. Priežastis paaiškina S. G. Ivenskis savo knygoje "Mastera Russkogo Ekslibrisa", prasi-tardamas, kad laikotarpis nuo 1930 iki pat 1960 buvo nedėkin-gas tarybinio knygos ženklų vys-tymuisi. Oficiali spauda ekslibri-są, kaip ir džiazą, čarlestoną bei panašius vakariečių užsiėmimus laikė bereikalinga pramoga. To išlaikav: buvo uždarytos ekslibris-tų draugijos, ilgus metus nepa-sirodė jokio rašinio apie knygos ženklus ir nutruko bendravimas su užsienio kolegomis.

Šiandien i ekslibrisą Lietuvoje jau žiūrima, kaip i meno kūrinį, ir jį kuria daug dailininkų.

— Kurias epochas, kryptis ar menininkus aplamai ypač pa-brėžtumėte ekslibriso istorijos raidoje?

— Sunku trumpai nupskoti epochas ar kryptis, nes ekslibri-sas per daugiau nei penkis šim-tus metų keitėsi, atspindėdamas vyraujančią laikotarpio meninį skonį, naudojamas technikas ir net politines nuotaikas. Iki pat XIX a. antrosios pusės Europoje vyravo įvairaus stiliaus heraldi-nis ekslibrisas, XVIII-XIX a. iš-populiarėja paprasti, tik monog-rafiniai knygos ženklai. Prieš-nių puoštas ekslibrisas, nebuvo toks dažnas kaip heraldinis, ta-čiau sutinkamas visais laikais, o nuo XIX a. pabaigos tapo pačy-gausiausias. Portretinis knygos ženklas buvo gan retas. A. Due-ter (1471-1528), padaręs eilę knygos ženklų, ekslibriso istorikų yra vadinamas "ekslibriso tėvu". Be jo, ekslibrisus kūrė ir tokie vi-šiemis žinomi dailininkai kaip L. Cranach, H. Holbein, F. Bou-cher, T. Bewick, M. Klinger, A. Beardsley, H. Toulouse - Laut-rec, E. Manet, R. Kent, P. Picas-so, S. Dali ir kt.

— Kokia situacija pasauline prasme yra šiandien? Ar ekslib-risas yra tik kolekcionierių rati-lio objektas, ar jis turi masinio naudojimo praktiką bei perspek-tyvą?

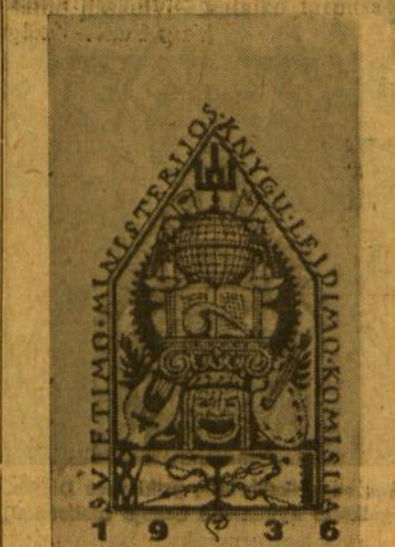
— Po Pirmojo pasaulinio ka-ro susidomėjimas ekslibrisu bu-vo sumažėjęs, o šiandien gyve-namie jo renesanso laikotarpis, ypač Rytų Europos kraštuose, čia jis tapo lyg ir atskira miniatiū-rinės grafikos šaka, kuriai atviri-ros muziejų ir galerijų salės. Nu-simėnantis grafikos meno ver-tinimojame jame randa ne mažiau estetiškų vertybių, kaip ir kitų žanrų parodoje.

— Ar žiūriu dvi pagrindines šiuolaikinio ekslibriso kryptis. Pirmoji yra tradicinė, kur nau-dojamos įprastos, bemaž kanonu-tapusios stilistinės priemonės, tradicinės technikos, o piešinys realistiniais simboliais nupasako-ja mums adresato profesiją, bū-dą, interesus ar nuopelnus. Ant-roji — visiškai nesistengia suteik-ti ta tradicinę "mikroinformaci-ją" apie savininką. Dailininkas renkasi savo paties širdžiai arti-mus motyvus, pagrindiniu krite-riumi laikydamas meniškumą ir i ekslibrisą žiūri, kaip i grafikos kūrinį, papildanti ir puošianti knygą (savininko pavardės pil-nai pakanka nuosavybės pažymė-ti). Deja, neretai dailininkas, rū-pindamasis meniniais privaumu-ais, užmiršta ekslibriso utilita-riskumą. Darbai būna įdomūs, gražūs, bet nepaprastiškai multipli-kuoti ar panaudoti knygos žen-klo. Žodžiu, naujasis ekslibrisas nusigrožia nuo savo motinos knygos. Bene svarbiausia to prie-žastimi yra išplitęs ekslibrisų ko-

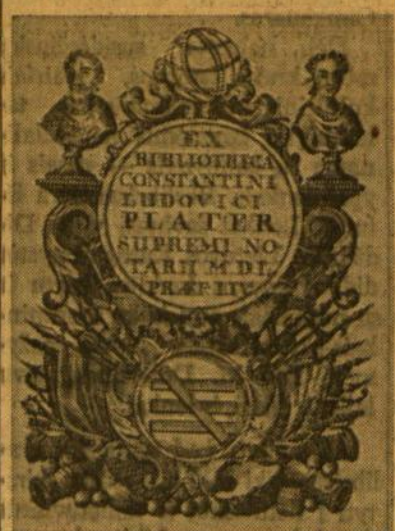
lektionavimas, o kolekcionie-riams ekslibrisas pirmiausia rūpi, kaip grafikos meno kūrinys. Ide-aliais atvejais meniškumas ir uti-litariskumas ekslibrise yra sude-rinami.

Beje, Anglijos ir JAV moder-nus ekslibrisas nėra labai popu-liarus, nes kolekcionieriai pagrin-de domisi senaisiais istoriniais, o ne šiandieniniais ekslibrisais. Būtu netikslu teigti, kad ekslibri-sas yra tik kolekcionierių ratelio domėjimosi objektas. Laimai, eks-librisus praktiškai naudojančių asmenų yra kur kas daugiau nei juos kolekcionuojančių. Dėl per-spektyvų, tai rizikinga spėlioti, žinant mūsų civilizuotos - in-dustrinės visuomenės atitolimą nuo knygu.

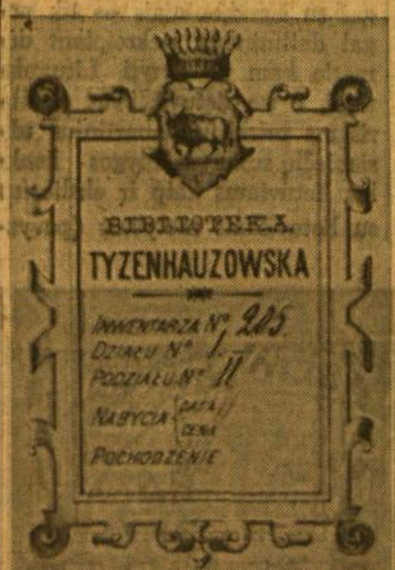
— Ar ekslibrisais besidomin-tieji ir jų kolekcionieriai džiau-giasi tik siauru savo intereso, ar jie tarpusavyje susižinojimo ir in-tereso prasme yra išsiplėtę ir vi-same pasaulyje, palaiko tarpusa-

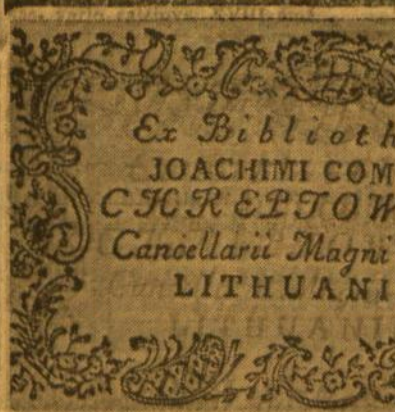
M. Dobuzinskis, cinkografija, 1936 m.

Ludviko Platerio ekslibrisas, P. V. Balcevičiaus vario raizgyns, 1671 m.

Tyzenhauzeno bibliotekos ekslibri-sas, vario raizgyns, XVIII amž.

Joachimo Chreptavičiaus ekslibrisas, XVIII amž.

Šio straipsnio autorius Vitolis E. Vengris.

vio kontaktus, keičiasi turimais lobiais ir pan.?

— Įvairių kraštų kolekcionie-riai palaiko gan artimus kontak-tus, pasinaudodami gausiais pe-riodiniais leidiniais, spausdina-mais įvairių ekslibrisų kolekcio-nierių draugijų (ju bene 22). Šiuose leidiniuose skelbiamos ži-nios apie vykstančias parodas, varžytines, norinčiųjų keistis ad-resai ir pan. informacija.

— Ar yra kokie tarptautiniai ekslibrisų rinkėjų apsijungimai ir jų tarptautiniai leidiniai?

— Taip yra, tai Federation Internationale Societes d'Amateurs d'Exlibris (FISAE), kuri koordinuoja įvairių kraštų drau-gijų veiklą ir kas dveji metai ruo-šia tarptautinius ekslibriso kong-resus. Kongresuose, be susitikimu, paskaitų, vyksta ir ekslibrisų kon-kursai, o geriausi darbai apdo-vanojami prizais.

Kitas periodiškai vykstantis renginys yra Tarptautinė mo-dernaus ekslibriso bienalė Mal-borko pilyje (Lenkijoje). Ši pa-roda - konkursas yra nepriklau-soma nuo FISAE, bet populiariu-mu, prestižu ir meniniu lygiu ne-nusileidžia Tarptautinio kongre-so parodomis.

— Kiek šioje tarptautinėje plotnėje reiškiasi lietuviai eks-libristai: tiek kolekcionieriai, tiek dailininkai. Ir kiek lietuviškoji ekslibristika šiuo metu yra verti-nama tarptautine plotne?

— Apie ekslibrisų kolekcio-nierių Lietuvoje sunku kalbėti dėl žinių stokos. Atrodo, kad te-nai nėra jokios jų draugijos ar klubo. Neturime kolekcionierių susibūrimo ir čia, bet keletas lie-tuvių priklauso American Socie-ty of Bookplate Collectors and Designers.

Dailininkai Lietuvoje yra su-sibūrę 1966 m. įkurtą eks-libriso grupę prie Dailininkų są-jungos grafikos sekcijos ir gausiai dalyvauja tarptautiniuose ren-giniuose. Mano žiniomis, išeivi-joje gyvenantys dailininkai, iš-skyrus paryžietį Ž. Mikšį ir čika-giškį V. O. Virkau, tarptautinė-se ekslibrisų parodoje nedalyvau-ja.

Lietuviškas ekslibrisas yra pla-čiai žinomas užsienyje ir susilau-kė tarptautinio pripažinimo. Apie lietuviškus ekslibrisus pas-taraisiais metais plačiai yra rašiu-si Vakarų spauda, laikydamas juos pirmaujančiais pasaulyje, kuriems meniniu lygiu ir avan-gardiškumu tegali lygintis tik lenkų ir čekų knygos ženklai.

— Kažkur girdėjome, jog ne-trukus Europoje išeis Chicagoje gyvenančio lietuvių dailininko Vytauto O. Virkau ekslibrisų lei-dinys, kuriam jūs rašote įvadą. Idomu būtų sužinoti apie šį fak-tą ka nors konkrečiau: kas tokį leidinį leidžia, kokio jis dydžio, kokia leidykla šiuo užsiima ir kaip paskui toks leidinys paplin-ta, kas juo domisi ir pan.?

— V. O. Virkau, tik pastarai-siais metais susidomėjęs ekslibri-su, yra sukūręs itin originalių darbų ir dalyvavo eilėje parodu, kur jo ekslibrisai patraukė dau-gelio dėmesį. Jūsų minimas lei-dinys yra ruošiamas ekslibriso žinovo dano K. Rodel iniciaty-va. Tai supažindinamo tipo mo-nografija su trumpu tekstu (ang-lų, danų, prancūzų ir vokiečių kalbomis) bei originaliomis, dai-lininko autografuotomis ekslib-risų įklijomis. Tiražas yra nu-meruotas ir ribotas, bene 250 ko-pijų. Didelė dalis leidinio bus iš-siuntinėjama nuolatiniams pre-numeratoriams bei bibliotekoms, o likusios parduotos ekslibriso mėgėjams.

— Žinome, kad jūs esate aist-ringas ekslibrisų rinkėjas. Ar daug lietuvių pažįstate, kurie bū-tų tuo pačiu susižavėję ir rinkytų ekslibrisus?

— Lietuvoje ekslibriso menas šiuo metu yra labai populiarus, tad ir kolekcionierių turėtų būti nemažai. Emigracijoje man ži-nomus kolekcionierius galiu su-skaiciuoti ant piršto. Tai čika-giškiai G. Vėžys, turintis puikią šiuolaikinių lietuviškų ekslibrisų rinkinį, B. Kviklys, S. Pilka, Los Angeles gyvenantis A. Gustaitis. Australijoje V. Jakutis bei lon-doniškis A. Pusaraskas. Girdė-jau, kad Rytiniame pakraštyje gyvenantis J. Sodaitis taip pat do-

miši ekslibrisais. Tur būt, yra ir daugiau.

— Kurie lietuviai dailininkai, laisvajame pasaulyje ir okupuoto-je Lietuvoje, jūsų manymu, yra ypač gerai žinomi plačiam mėgėjų ra-tui. Nedaugelis žino, kad V. Pe-travičius 1948-1952 metais taipgi yra sukūręs puikią ekslibrisų se-riją, kuri papuoštų kiekvieną pa-rodą. Deja, jis apleido šią minia-tiūrinės grafikos sritį. Aktyviau ekslibriso srityje yra pasireiškę P. Augius, V. K. Jonynas, A. Ku-rauskas, T. Valius, M. Zymantienė bei keletas kitų.

— Iš laisvajame pasaulyje gy-venančių aktyviausių, kaip jau mi-nėjau, yra V. O. Virkau bei Ž. Mikšys, sukūrę įdomių darbų ir gerai žinomi plačiam mėgėjų ra-tui. Nedaugelis žino, kad V. Pe-travičius 1948-1952 metais taipgi yra sukūręs puikią ekslibrisų se-riją, kuri papuoštų kiekvieną pa-rodą. Deja, jis apleido šią minia-tiūrinės grafikos sritį. Aktyviau ekslibriso srityje yra pasireiškę P. Augius, V. K. Jonynas, A. Ku-rauskas, T. Valius, M. Zymantienė bei keletas kitų.

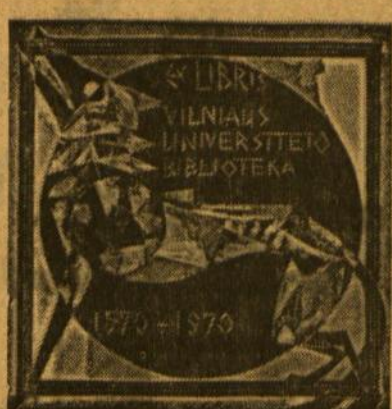
Lietuvoje ekslibriso srityje dar-buojasi ne tik grafikai, bet ir kai kurie tapytojai, netgi skulptoriai. Keletas iš jų yra iškovoję svarius laimėjimus tarptautiniuose kon-kursuose. Štai Como (Italijoje) vykusiame XII Tarptautiniame ekslibriso kongrese (1968 m.) bu-vo apdovanotas V. Kisaraskas, o XIII kongrese 1970 m. Budapeš-te iš šešių prizų trys atiteko lie-tuviams (G. Didelytei, V. Kisa-rauskui, A. Kmieliauskui). Sėk-mingi buvo garsieji metai — XV kongrese abi pirmosios premijos atiteko lietuviams — G. Didelytei ir A. Kmieliauskui (daly-vavo 18 kraštų atstovai), pasta-rasis taip pat gavo aukso medalį ir San Vito mieste (Italijoje) vy-kusiame konkurse. Tarptautinėje modernaus ekslibriso bienalėje Lenkijoje 1973 m. tarp dvyli-kos apdovanotųjų buvo net pen-ki lietuviai — G. Didelytė, S. Eidrigevičius, S. Kisaraskienė, A. Kmieliauskas ir M. P. Vilutis. Prįje išvardintų dar norėčiau pa-minėti V. Antanavičių, V. Jučį, J. Pilikonę, P. Repšį, E. Sta-nelienę bei R. Tarabildą.

Užsienio spaudoje yra giriama šiuolaikinių lietuviškų ekslibrisų plati tematika, avangardiškus-mas, originalumas, novatoriškus-mas, techninis drąsumas ir aukš-ta išpildymo kultūra. Turint prieš akis lietuviškojo eks-libriso puoselėjamą, knygos my-

— Ką siūlytumėt šiuo metu, lėtojiui lietuviui, ekslibriso kūrė-ui lietuviui dailininkui ir eks-librisų rinkėjui bei naudotojui lietuviui?

— Norėčiau, kad kuo dau-giau knygos mylėtojų naudotų savo bibliotekose ekslibrisus, ta-da dailininkams būtų akstinas juos kurti, o tuo pačiu neliktų nusikrauti ir kolekcionieriai. Taip pat būtina paruošti ir iš-leisti knygą apie lietuvišką eks-librisą angų kalba, nes užsienyje dažnai rašoma apie mūsų kny-gos ženklą, vis kartojant tuos pat netikslumus. Lietuvoje yra eks-libriso žinovų, tačiau dėl nežino-mų priežasčių išsamesnės studi-jos nesulaukiame. Estai yra išlei-dę rimtą knygą, o apie rusišką ekslibrisą pastaraisiais metais pa-sirodė net keletas knygų. Beje, Lietuvoje išleistame, leidinyje vargu ar rastume paminėtus čy-nyškius išeivijos, taip kaip dvi-tomėje antologijoje nėra išeivio-jų subrendusių poetų.

Šiuo metu londoniško A. Pu-sarasko iniciatyva bendromis pastangomis ruošiamas leidinį apie lietuvišką knygos ženklą. Ypač trūksta žinių apie lietuviš-ką ekslibrisą išeivijoje. Esu už-klausęs eilės dailininkų, apie jų darbus ekslibriso srityje, de-ja tik nedaugelis atsakė i mano laiš-kus. Būčiau dėkingas jei skaity-tojai atsiųstų žinių apie asmeni-nėse ir pažįstamų bibliotekose naudojamus ekslibrisus, pa-žy-mint dailininką, techniką bei at-

A. Kmieliauskas, plastikas, 1959 m.

likimo metus. Prašau man rašyt tokiu adresu: 6019 East Pratt Street, Baltimore, Md. 21224.

Tel. PR 8-3229
DR. ANNA BALIUNAS
2858 West 63rd Street
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
Akuserija ir moterų ligos
Ginekologinė chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. L U 5-6446
8007 W. 83 Pl., Justice, III 599-0500
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Jei neatsiliepiu, skambinti 374-3012

DR. VL. BLAZYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 68-clos ir California
Val.: pirmad., antrad., ketv. ir penktad. 6 iki 7:30 val. vakaro.
Sestad. nuo 2 iki 3:30 val.
Pagal susitarimą.
Ofiso tel. 476-1042
Rezid. tel. WA1brook 5-3048

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2238
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm., ketv. 3 iki 7 popiet.
antrad., penkt. 1-5, treč. ir šest. tik susitarus.

DR. Ant. Rudoko kabineta perėmė
DR. EDMUND E. GIARA
OPTOMETRISTAS
2700 West 51st Street
TEL. GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penktad. 10-4, šestad. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477 Rez. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Specialybė — Nėrvų ir Emocinės Ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rezid. tel. — GI 8-6873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepiu, skambinti: MI 2-0001.

Tel. — BE 5-5893
DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė Akų Ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

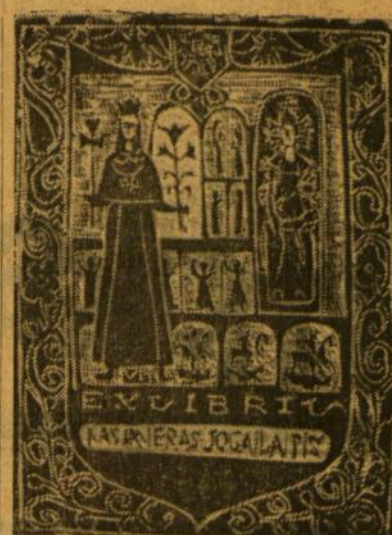
Ofiso tel. PR 8-2220
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketv. ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 6 iki 8 val. vak. šestad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą
ODOS LIGOS — CHIRURGIJA

DR. K. A. V. JUCAS
480-4441 — LO 1-4005
Jei neatsiliepiu 561-1070
Ofisai
Ofisai: 2403 W. NORTH AVENUE
5214 N. Western Avenue
Valandos pagal susitarimą

Visi telefonai 652-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cleero
Valandos pagal susitarimą

DR. TERESĖ KAZLAUSKAS
VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
9755 W. 143 Street
Orland Park, Ill. 60462
Valandos pagal susitarimą
Tel. — 349-0857

Viktoras Petravičius, medžio raiz-gys, 1969 m.

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4150
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1448 So. 50th Avenue, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.
Išskyrus trečiadienius
Šeštadieniais 12 ir 4 val. popiet

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvis gydytojas)
3925 West 50th Street
Val.: pirmad., antrad., ketv. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. šestad. 12-2 val. p. p. trečiad. uždaryta

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Valandos: Kasdien nuo 10 val. ryto iki 1 val. popiet.
Ofiso telefon. RE 7-1168
Rezid. telefon. 239-2010

Ofiso HE 4-1818, Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. Kampas)
Val.: pirmad., antrad., ketv. ir penkt. Nuo 9 iki 7 val. p. p. Tik susitarus

Tel. — 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
111 N. WABASH AVE.
4200 N. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLEČKAS
OPTOMETRISTAS
(Kalba lietuviškai)
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis, Pritaiko akinius ir "contact lenses"

Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.
DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, POSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antrad. nuo 1-4 popiet.
ir ketv. nuo 5-7 vakare
Ofiso tel. 776-2880; rez. 448-5545

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. RE 5-4410
Rezid. GR 6-0617

Valandos: pirm. ir ketv. nuo 1 val. iki 3 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 val. v. antr. ir penkt. nuo 7-8 val. p. p. ir vakarais pagal susitarimą
DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir moterų ligos
Ofisai ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PROspect 8-1223

Ofiso val.: pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 3 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. šestad. 2-4 val. popiet. ir kitu laiku pagal susitarimą.
Ofiso tel. HE 4-2123, Namų Ofis 6-6105

DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val.: pirm., antrad., ketv. ir penktad. 2-5 ir 6-7 — Iš anksto susitarus

Tel. Ofiso PR 6-6146
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Valandos: 1-6 val. popiet.
Treč. ir šestad. pagal susitarimą
Ofiso tel. 586-3166; namų 636-4350

DR. PETRAS ZLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6234 S. Narragansett Avenue
Val.: pirm., antr., ketv. 2-5 ir 6-8, penktad. 2-5, šestad. pagal susitarimą.

Skulptorius Antanas Mončys tarptautinėje šviesoje

ZIBUTĖ KLIMIENE

Šiais metais Paryžiuje, Cité Universitaire, Fondation Internationale iškilmingai švenčia savo 50 metų egzistencijos jubiliejų. Ta proga Chaillot teatras stato kruopščiai atrinktas pjeses, koncertuoja geriausi orkestrai ir pačioje didžiausioje Cité Universitaire salėje buvo suruošta Antano Mončio skulptūrų paroda, kuri tęsiasi š. m. kovo ir balandžio mėnesius.

Mončys, jau 25 metus išgyvenęs Paryžiuje, yra šio miesto Universiteto, Cité Internationale skulptūros atelje direktorius. Čia nebeskaiciuosime kiek ir kur jis yra turėjęs parodų. Sunku būtų išvirsti į lietuvių kalbą ir sudėti į mūsų laikraščius visus atsiliepimus bei kritikas apie jo darbus. Sustosiu prie šios parodos, kurią aplankė tūkstančiai įvairiausių tautiųjų žmonių.

Stebint eksponatus ir žiūrovus, galima konstatuoti, kad Mončio kūryba išeina iš laiko ir vietos plotmių. Ji kalba seniems ir jauniems, sudomina universiteto profesorių kaip ir darbininką.

„Kiečioje formoje ir visose tose formose yra 99 dalykai, kurie jums kalba ir jus paliečia. Nežinau, kurie — sapnai, simboliai, pasamone — bet kalbantys natūraliai, paprastai ir giliai“.

(20 metų amžiaus žurnalistas, prancūzas)

„Bravo už išraišką, kuri kvėpuoja laime ir sušildo seną širdį“.

(83 metų amžiaus skulptorė, prancūzė)

„Koks jautrumas, elegancija ir nepaprastas formų įvairumas“.

(kolumbietė)

„Gili ramybė — jėgos pripildyta ramybė“.

(japonas)

„Formų paprastumas ir rafinuota abstrakcija nuneša mintis į tolimus kraštus, į senus laikus...“

(iš Nikaragua)

„Taurumas, humoras, viliojanti sugestijos, naujas ir jautrus mūsų supančio pasaulio supratimas“.

(iš JAV)

„Jėga, pilnumas, grynumas, grožis ir prasmingumas“.

(olandas)

„Stai paroda, kurioje nenuobodžiauju“.

(meno kritikas, prancūzas)

Nenuobodžiaavo toje parodoje, nei 8-16 metų amžiaus vaikai, kurie klasėmis mokytojų buvo atvesti jos pažūrėti.

Paklausiau skulptoriaus, ar jis jaučiasi avangardistu? „Nežinau kas tas yra; „istai“ ir „izmai“ man ne daugiau rūpi, kiek pernykščių metų sniegas“, atsakė jis. Kaip tik belgas, meno kritikas André Marc, ir rašo: „Nesileisdamas į dirbtinio originalumo ieškojimo klampynes, dideliu medžiagų pažinimu ir spontanišku jų apvaldymu galutiname rezultate Mončys prašoka tuos stilių ieškotojus. Jis man primena viduramžių meisterius, kurie, dvasinio impulso vedami, pasiekdavo didžias meno aukštumas“.

Parodoje ištatyta 96 skulptūrų (atrodo menininkas tyčia išvengė 100-to). Darbai įvairių dydžių: nuo labai mažų — delno di-

šos tautos jį panaudojo — grandinė išdrožinėta masėje, tik Mončys, pasinaudodamas tuo principu, padarė meno kūrinį. Kiti jo darbai yra statomi arba guldomi ant tokio šono, kuris jums patinka; kas praturtina kūrinį dar nauja dimensija. Pilnumų ir tuštumų deriniai, apvalių formų ir briaunų kontrastai sudaro beveik skambančios vibracijos visumą, kuri veikia progresyviai į žiūrovo pojūčius, nes ji yra sukurta ne tiek puošimui kiek gyvenimui su ja kartu.

Stebėdamas Antano Mončio darbą (konkretų ar abstraktų), nepasitenkinti atpažinimu vienos ar kitos formos, bet jauti tam tikrą tiesą, kuri jau seniai žiūrovo pašamoneje egzistavo, tik jai reikėjo išeiti į dienos šviesą.

Paryžius

Antanas Mončys

Paukštis (medis)

Jau turime, ko labai reikėjo

Richard Scarry, MANO ŽODYNAS lietuvių ir anglų kalba. Daugiau kaip 1400 pavadinimų. Spalvotos iliustracijos. Išleido JAV Lietuvių Bendruomenės Švietimo Taryba 1974 Chicago. Leidinys 96 psl. in 4", kainą \$5.00, gaudamas ir "Drauge".

Tai lietuviškasis leidimas Richard Scarry BEST WORD BOOK EVER, Western Publishing Co., Inc., Racine, Wisc., vienos pačių populiariausių angliškų knygų vaikams: nuo 1963 metų susilaukė JAV jau 16 laidų, leidžiamų kasmet milijonais tiražais. Trečdaliu sutrumpintas šios knygos laidas išsileido latviai, taip pat Danija, vis naujas laidas beleidžianti, visą knygą pakartotiniais leidimais leidžia Anglija, Švedija bei kiti Europos kraštai, o dabar ją turime ir mes.

MANO ŽODYNAS yra 96 didelio formato puslapių, kiekvienas spalvotų iliustracijų, vaizduojančių gyvuliukus, veikiančius bei besidarbuojančius įvairiausiose situacijose, kurių per visą knygą yra net 48. Taip, pvz., pradžioje matome meškiuką, kuris prausiasi, valosi dantis, šukuojasi, apsirengia, pasikloja lovą ir, mamytėi pašaukus

J. KAVALIŪNAS

pusryčių, tuoj ateina ir gražiai sėdi prie stalo. „Jis yra labai išalkęs, ir valgo visa, ką tik marmytė paduoda: Ar ir tu taip darai?“ Čia pat pavaizduoti pusryčių patiekalai: vaisių sunka, pienas, javainiai, gruzdinta duona šalia gruzdintuvo, sviestas ir kt. „Po pusryčių Meškiukas padeda suplauti ir sušluostyti indus“. Čia sudėstyti indai su jų vardais: stiklinė, asotis, sunkos spautuvės, butelis, keptuvė, dubuo ir kt. „Dabar jis gali eiti žaisti su savo draugais“. Taip užbaigiami du puslapiai pirmosios situacijos, pavadintos „Naujoji diena“. Teksteliai yra trumpi, lengvi, įtaigojantys tvarkingą elgseną. Patys teksteliai tik lietuvių kalba, o daiktų pavadinimai dviem kalbom — lietuvių (tamsiais rašmenimis) ir žemiau anglų (šviesesniais rašmenimis). Kituose dviejuose puslapiuose nauja tema: *Kiškių šeimos namas*. Veikėjai — kiškiai, o skaitytojas supažindinamas su namu, jo įrengimais ir baldais. Čia matyti krosnis, plautuvė, indauja, prausykla, židynys, kilimas, sėdėnė ir kt. Toliau *Zaidimų aikštėje*, kur gausu įvairių žaidimų, o veikėjai — visa gyvuliukų virtinė: meškiukas su kiškiučiu ant supykliu, vienas meškėnas leidžiasi nuo šliužo žemyn, kitas šokinėja per virvę, dar kiti žaidžia supynėse, varlytė žaidžia slėpynės, laputė važinėja riedukais, peilytė burbulą pučia ir t. t. Sekanti tema — *Įrankiai*. Jų ir darbo priemonių šia visas rinkinys: atsuktuvės, sraigės, varžtas, veržlė, varžtinis raktas, brūžiklis, glaistiklis, švitras ir daugybė kitų. Toliau seka *Meškos ūkis* supažindinti su ūkio darbais ir padargais, *Aerodrome, Žaislai, Darželyje* su daugybe gėlių pavadinimų, *Krautuvėje* su maisto produktų, vaisių ir daržovių pavaiskais bei pavadinimais, *Laivai ir laiveliai, Zoologijos sode, Mes muzikantai, Mieste, Laukuose, Mokykloje*, kur klasėje matyti Lietuvos vėliava, o kiškutis piešia mūsų mėgiamąją rūtą, *Darbo mašinos, Automobiliai ir sunkvežimiai, Gaisrininkai darbe, Traukiniai, Paukščiai, Paplūdimyje* ir kt. Tokiu būdu mažasis skaitytojas natūraliai ir jam patraukliu bū-

du supažindinamas su pagrindiniais įvairių aplinkų žodžiais, kurių per visą knygą susidaro liigi pusanro tūkstančio. Ir patys tėvai galės daugeliu atvejų šia knygą pasinaudoti, bemokydami vaikus ir rasdami, pvz., tokius pavadinimus kaip javainiai (cereal), plautuvė (sink), sėdėnė (hassock), stovynė (walker), švirklėlė (hose), varžtinis raktas (monkey wrench), čiaupas (faucet) ir daugybę kitų.

Tai bus bene pirmas kartas, kad mums pavyko gauti iš amerikiečių leidyklos leidimą prisijungti prie jų knygos naujos laidos ir išleisti ją su lietuviškais tekstais bei net su kai kuriais pakeitimais spalvotose iliustracijose. Susirašinėjimas pradėtas su leidyklos Londono skyriumi Anglijoje, o baigtas su jos įstaiga New Yorke bei su centru, esančiu čia pat Chicago pas šonėje, Racine mieste.

1972 rudenį, LB tarybos sesijos Clevelande metu, dr. E. Vaišnienė parodė tuometiniam LB Švietimo tarybos pirmininkui Best Word Book Ever knygos sutrumpintą (64 psl.) latvišką leidimą *Kā to sauc vardu*, išleista Europoje per Western Publishing bendrovės Londono skyrių. Ji įtikinėjo, kad ir lietuvių kalboje būtų labai gera ją turėti. Mok. A. Muliolienė minėtąją Best Word Book Ever jau naudojanti labai sėkmingai Clevelande šv. Kazimiero lituanistinėje mokykloje, bet tiek ji pati, tiek patys tėvai turį daug vargo, įrašydami anglišką knygą lietuviškus žodžius pagal jos parengtą vertimą. Dr. E. Vaišnienė buvo paprašyta parašyti leidyklai ir atsiųsti švietimo tarybai A. Muliolienės vertimą ir latvišką knygą leidimą. Jai atsiuntus, visa buvo perduota J. Masilionui, prašant vertimą peržiūrėti, kur reikia pataisyti ir parengti spaudai knygos sutrumpintą 64 psl. laidą, kokią latviai ir danai buvo išleidę. J. Masilionio naujai parengtą sutrumpintą ir A. Muliolienės visos knygos vertimą peržiūrėjo ir sukirčiavo prof. Pr. Skardžius. Paaškėjus, kad mums tenka jungtis ne prie sutrumpintos, bet prie ištisos (96 psl.) amerikietiškos laidos, J. Masilionis buvo paprašytas parengti spaudai ir likusią knygos dalį. Šį kartą jis pasitelkė Rimą Černių, kuris tuomet, švietimo tarybos

prašomas, rengė *Namų ir artimiausios aplinkos žodyną*. Darbą baigus, prof. Pr. Skardžius dar peržiūrėjo *Mano žodyną* ir kartu *Namų ir artimiausios aplinkos žodyną*, abu sukirčiuodamas. *Mano žodymui* jis parūpino nemažą terminų, pvz. plautuvė (sink), sėdėnė (hassock), slėpynės (hide-and-seek), nuošliuža (slide), šlaistiklis (putty knife), piausnys (chop) ir kt., bet kartu ir pastebėjo, kad „mano darbas dar nebaigtas, dar reikės šį tą išlyginti, gal šį tą pakeisti ar papildyti“. Mat, daugelį atvejų buvo susidurta su sunkumais rasti angliškais pavadinimais lietuviškus atitikmenis.

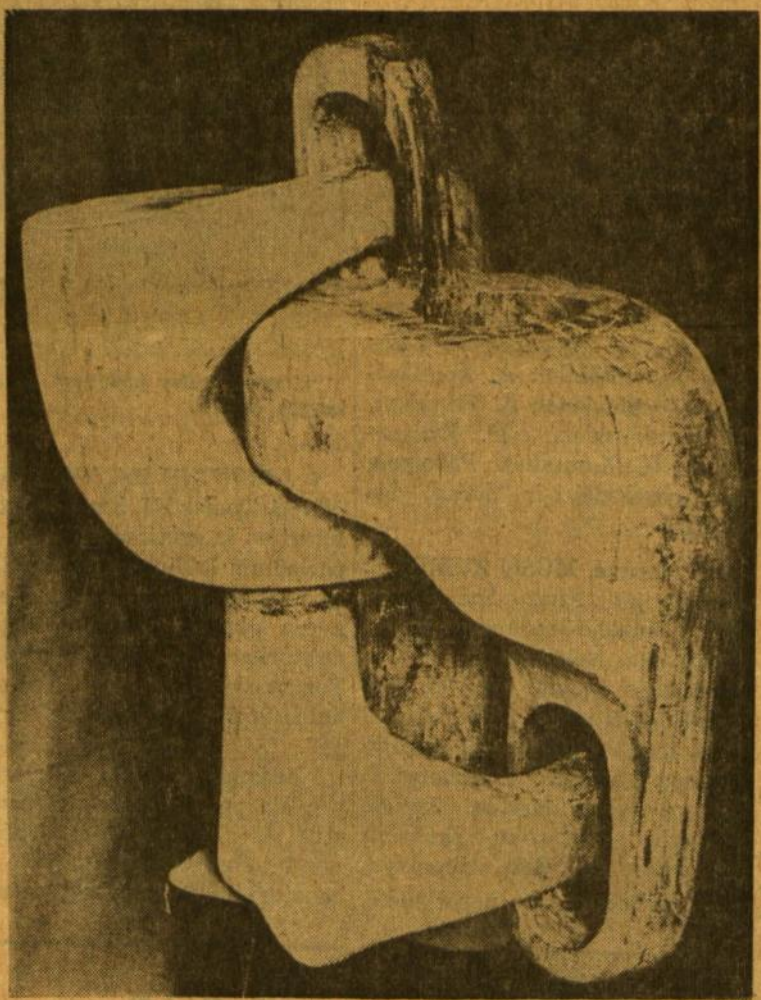
Tačiau, leidyklai pareikalavus gana trumpu laiku pristatyti spausdinimui galutinai parengtą lietuvišką tekstą, profesorius paslauga nebeteško pasinaudoti ir teko tvarkytis vietoje. J. Masilionis, S. Jonynienė, S. Rudys ir J. Kavalionas peržiūrėjo Chicagoje visą žodyną, kai kur pataisė, kai kur palygino, ir atidavė „Draugo“ spaustuvei rinkti. Tačiau ir spaustuvejė renkant, dar kilo daug klausimų. Juos aiškino ir trūkštamus atitikmenis surinko J. Kavalionas. Ir dabar dar bus likę taisytinų dalykų. Juos, skaitytojams padedant, bus galima pataisyti kitame leidime.

Surinktą tekstą bei žodžius ant celofano lapų sumontavo ir iliustracijose lietuviškus pakeitimus padarė dail. P. Aleksa. Iš pradžių jis parengė poros puslapių pavyzdį, kuris buvo nusijustas į šveicariją autoriui Richard Scarry patvirtinti. Autoriui priėmus, P. Aleksa galutinai techniškai sutvarkė žodyną spaudai.

Su leidyklos Londono skyriumi susirio dr. E. Vaišnienė, vėliau su leidykla reikalus tvarkė L. Raslavičius ir J. Kavalionas. L. Raslavičius, pasinaudodamas savo turimomis lengvatomis lėk-tuvais, du kartus skrido į leidyklos New Yorke įstaigą tai išsiderėti pratęsti laiką lietuviškam tekstui pristatyti, tai kitiems skubiems reikalams tvarkyti.

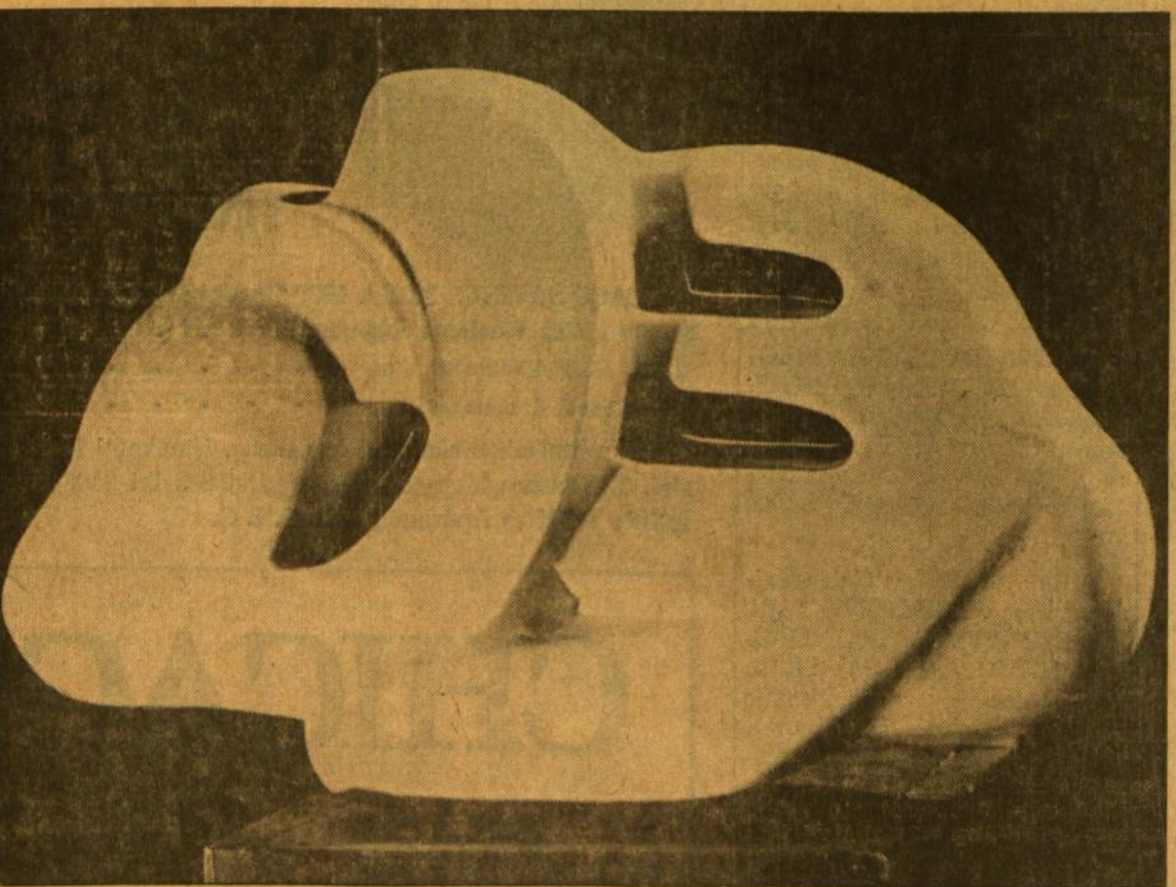
Daugeliui rankų sutartinai dirbant, atliktas nemažas darbas, kuriuo, atrodo, mūsų mokyklos ir visuomenė sėkmingai naudojasi. Tačiau, kaip neretai, taip ir šiuo atveju ne viskas pavyko padaryti, kaip švietimo taryba buvo planavusi. Pvz. nepavyko duoti viso teksto kirčiuoto, nes *Mano žodyno* rašmenims lietuviškus kirčius turėjo

(Nukeita 1 4 psl.)

Antanas Mončys

Tingnių karalius (medis)

Antanas Mončys

Gyvuly, kuris dar neegzistavo (marmuras)

Nauji leidiniai

• **Albinas Baranauskas, RUDENYS IR PAVASARIAI** arba *Užplynių Pultinevičius namie ir sveturiu*. I dalis išleido Lietuviškos knygos klubas 1975 m. Chicagoje. Aplankas pieštas dail. Vytauto O. Virkai. Knyga 350 psl., kaina \$6.00, gaunama "Drauge".

Alb. Baranauskas čia išsina su pradžia plataus masto kūrinio "Rudenys ir pavasariai", kurio pramatomos trys dalys. Autorius yra pasižymėjęs kaip romanistas ir poetas. 1965 metais jis laimėjo "Draugo" romano konkursą kūrinio "Karklupėnuose". Anksčiau buvo išleidęs du novelių rinkinius: "Sniego platumos" (1956) ir "Kalkos ir lankos" (1959). "Sniego platumos" yra laimėjusios Aidų premiją 1969 metais. Lietuviškos knygos klubas išleido jo poezijos rinkinį "Pasaga ir vynuogė".

Sis naujas grožinės apimtys veikalas yra suvalkičio Pultinevičiaus istorija, prasidedanti fronto įvykiais aną nepamirštamą 1944 metų vasarą ir rudenį kovų niokiojamoje Paprūšėje ir besitęsianti iki šių dienų amerikiečių kasdienybės. Autoriaus pasakojimas knygoje plaukia taip sklandžiai ir su tokiu kalbiniu šmaikštumu bei humoru, kad skaitytojas rišė priimančias prie šios knygos puslapių.

Alb. Baranauskos knygos viršelis, Vytauto O. Virkai piešinys.

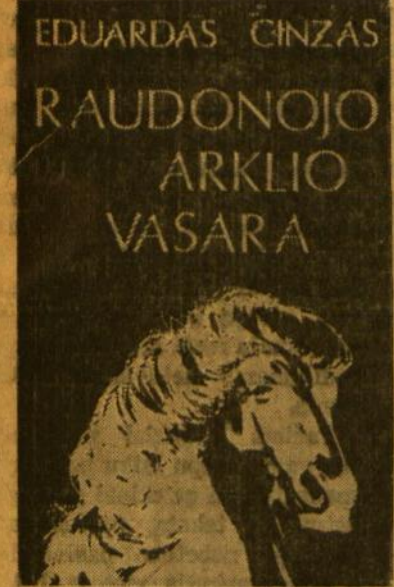
Ar nebus po dvylikos net Mozei (jei toks atsirastų) surinkti erzelynėje išblaškytus tremties vaikus? Ar jau pavargome, kad čiauroniškos saulės spinduliai nebeskleistume po pasaulį laisvės troškulo?

Reikėtų būti tikrai apatiškiems visam kam, kad dar galėtume 'šaltu krauju' skaldyti ir valdyti, aklieks, kad nematyti grūnamųjų buldozerių, kurtiems, kad negirdėtume pavojaus trimity, keistuoliams, kad galėtume lengvapeidiškai šypsotis.

Tai gana tikslu ne pavienio ligonio, bet visos išsivieškosios visuomenės šiandieninių negalavimų diagnozė.

Aplamai "Medicinos" žurnalas yra įdomus ne tik šios srities profesionalams, bet ir šiaip kiekvienam. Puslapiai gausiai iliustruoti nuotraukomis.

• **ATEITIS, 1975 m. gegužės mėn. Nr. 5.** Ateitininkų Federacijos leidžiamas katalikiškos orientacijos mėnesinis žurnalas. Vyr. redaktorius — kun. dr. Kęstutis Trimakas, 850 Des Plaines Ave., Apt. 409, Forest Park, Ill. 60130. Redaktorė — Aldona Zailskaitė, 1836 49th Court, Cicero, Ill. 60650. Redaktoriams talkina labai gausi jaunų žmonių redakcinė kolegija.

Naujo Ed. Cinzo romano viršelis, pieštas Petro Mikalajūno.

• **Eduardas Cinzas, RAUDONOJO ARKLIO VASARA.** Romanas. Išleido Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas 1975 m. Chicagoje. Aplankas Petro Mikalajūno. Knyga 312 psl., kietas viršelis, kaina \$6.00, gaunama ir "Drauge".

Tai Belgijoje gyvenančio mūsų rašytojo antroji knyga. Pirmoji buvo 1972 m. išleistoji "Brolio Mykolo gatvė". Kaip žinoma, ji laimėjo tų metų Lietuvos rašytojų draugijos premiją. Naujuoju savo romanu Eduardas Cinzas dar ryškiau pademonstruoja savo plunksnos gerosius privalumus: labai taiklų, gryną, nuo visų saldumų apvalytą žodį, gyvenimišką intrigu sumezgimą ir charakterių psichologinį nuogumą.

• **MEDICINA, 1975 m. Nr. 1 (49).** Pasaulio Lietuvių gydytojų sąjungos žurnalas. Vyr. redaktorius: Kazys Pemkus, M. D., 1022 Beau Brummel Drive, Sleepy Hollow, Ill. 60118. Administruoja L. Dargienė, 10326 Kipling St., Westchester, Ill. Žurnalas "Medicina" išsina tris kartus metuose. Prenumerata \$10.00.

Naujo numerio vedamuoju eina paties redaktoriaus straipsnis "Valančius, Čiurlionis ir... Mozė", žvelgdamas į šiandieninę mūsų būklį, redaktorius, be kito ko, rašo "Ar nebeturime subrendusių valančiųškių asmenybų — vadų, kurių net istorija nesigėdintų minėti, su atsakomybės jausmu bendrai kovai šioje panirusioje detentės padingėje? Ar dar ilgai lauksime?"

Administruoja Juozas Polikaitis 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, Ill. 60629. Žurnalo prenumerata metams JAV ir Kanadoje — \$7.00, garbės prenumerata — \$15.00, susipažinimui — \$5.00, kitur laisvajame pasaulyje — \$5.00.

Dviejuose puslapiuose telpa net šeši miniatūriniai, paties redaktoriaus parašyti informaciniai vedamieji, o paskui eina jau ir ilgesni dalykai, kaip Stasio Ylos "Ateitininkų misija", ir puslapiai, sugrupuoti į tokius skyrius: Sukaktuvės, Vadai, Atvirai, Atžalos, Knygos, Laiškai, Veikla, "Ateitis" šiuo metu yra tikrai gerosiose ir gery plunksnų talkinama. Tai gavus ir naujas mūsų jaunimo polėkis.

Radžiaus eilėraščių rinkinio viršelis, pieštas Danguolės Stončiūtės.

• **Aleksandras Radžius, BAL-TAS MENULIO MIESTAS.** Eilėraščių rinkinys. Išleido Mykolas Morckūnas 1975 m. Chicagoje. Viršelis įvinjetas piešė Danguolė Stončiūtė. Rinkinys 72 psl., kaina \$3.00, pavieniai ir platinimui gaunamas "Drauge".

Pirmoji A. Radžiaus eilėraščių knyga "Paukščių takas" išėjo 1961 m. Antruoju savo rinkiniu A. Radžius tęsia jam labai būdingą astronominę tematiką ir astronominio žodyno poetinių įvaizdžių panaudojimą eilėraščiuose. Tik dabar šitas jo bruožas dar labiau pagilintas filosofinės bei religinės minties prasme ir dar labiau nugludintas forminiu posmų apipavidalavimu.

Leidinyje sutelkta šių suvažiavimo sekcijų paskaitinė medžiaga: istorijos, filosofijos, teologijos, visuomeninių mokslų, literatūros, kalbotyros, menotyros ir kraštotyros. Taipgi duodama paskaitų reziumė anglų kalba.

• **MOTERIS, 1975 m. kovas** — balandis, Nr. 2. Lietuvių moterų žurnalas. Leidžia Kanados Lietuvių katalikų moterų draugija. Redaguoja Nora Kulpavičienė. Administruoja Bronė Pabedinskienė. Redakcijos ir administracijos adresas: 1011 College St., Toronto, M6H 1A8, Canada. Prenumerata metams 6.00 dol.

S. Vilkauskos straipsniu miniama vysk. M. Valančiaus 100 metų mirtimo sukaktis, baigiamas K. Brazaitienės straipsnis "Lietuvės moteris vestuviniuose papročiuose", spausdinamos Peggy Tate ir A. Giedriaus literatūrinės apybraižos, recenzuojamos Julijos Švabaitės, Alf. Tyruolio, B. Pūkelevičiūtės knygos. Platus ir įdomus įvairiausių apžvalgų skyrius. Numeris iliustruotas dailininkų darbų ir kitokiomis nuotraukomis.

• **Dr Vincas Vyčinas, MITINĖ ETIKA HEIDEGGERIO FILOSOFIJOS PRINCIPŲ SVIESOJE.** Atspaudas iš L.K.M. Akademijos "Suvažiavimo Darbų" VIII tomo, 145 - 161 psl. Lietuvių katalikų mokslo akademija, Roma, 1974.

• **Kun. dr. Pranas Gaida-Gaidamavičius, KRIKŠČIONIS TARP KOLEKTYVIZMO IR INDIVIDUALIZMO.** Atspaudas iš L. K. M. Akademijos "Suvažiavimo Darbų" VIII tomo, 85 - 108 psl. Lietuvių katalikų mokslo akademija, Roma, 1974.

• **LIETUVIŲ DIENOS, 1975 m. balandžio mėn., Nr. 4.** Leidžia A. P. Skirius. Redaguoja redakcinė kolegija. Redakcijos ir administracijos adresas: 4364 Sunset

Blvd., Hollywood, Calif. 90029. Žurnale minima savaitraščio "Keleivio" graži 70 metų sukaktis, neseniai mirusieji Leonardas Šimutis ir Juozas Brazaitis, tautinių šokių grupės "Gyvataro" 25 metų sukaktis. Spausdinama Alės Rūtos novelė, Mildos Mildaižytės eilėraščiai, įdomybės apie Naugarduką, aptariami "Kontinento" žurnalo pirmieji du numeriai, atsisveikinama su aktorium Leonu Barausku. Puslapiai gausiai iliustruoti.

• **Petras Urbaitis, KINIJA — AZIJOS MILŽINAS.** Saleziečių leidinys. Tiražas 1000 egz. Spaudė saleziečių spaustuve Romoje 1974 m. Didelio formato, net spalvotomis nuotraukomis iliustruotas 362 psl. leidinys. Knygos kaina 15.00 dol. Užsakoma šiuo adresu: Vytenai, Lietuva, Don Bosco, Via Coloma, 2 - 00044 Frascati Roma — Italy.

Knygoje lengvai ir populiariai atpasakojama Kinijos geografinė, tūkstaamžė istorija, kultūra ir šių dienų situacija.

• **VYTURĖLIS, Marquette** Parko Lituanistinės mokyklos kasmetinis mokslo metų pabaigos leidinys. Išleido M.P.L. mokyklos tėvų komitetas 1975 metais Chicagoje. Spaudė M. Morckūno spaustuve. Leidinys 64 psl. Vyturėlyje mokyklos darbo nuotraukos, mokinių rašiniai ir piešiniai sudaro labai autentišką ir simpatinę Marquette Parko lituanistinės mokyklos vaizdą.

• **EGLUTĖ, 1975 m. gegužės mėn.** Laikraštėlis vaikams išsiviejoje. Administruoja ir spausdina Nekaltai Pradėtosios Marijos seserys. Redaguoja ses. Ona Mikailaitė, Elena Juknevičienė ir Danguolė Sadūnaitė. Redakcijos ir administracijos adresas: Eglutė, Immaculate Conception Conv., Putnam, Conn. 06260. Metinė prenumerata 7.00 dol.

Eilėraščiai ir kiti pasiskaitymai: V. Šimačio, Pušelės, O. Pakalniūtės, N. Butkienės, Z. Tensonaitės. Piešiniai: A. Korsakaitės — Sutkuvienės, A. Trinkūno, N. Palubinskienės, D. Kizlauskienės, R. Karosaitės. Pabaigoje dar kryžiažodžiai ir "Surask" labirintas.

• **J. Narūnė, MŪSŲ ŽVIRBLIS.** Iliustracijos Zitos Sodeikienės. Tai šešioliktoje puslapių eiluočiai atpasakota istorija, kaip mažas žvirbliukas išpuolė iš lizdo, kaip Algutis ir Ulė paskui jį globojo, augino, kol jis vėl išskrido į laisvę. Leidinys aprobuotas P. L.B. švietimo tarybos. Spaudė Lietuvių pranciškonų spaustuve, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Kaina nepažymėta.

• **MOTERIS, 1975 m. kovas** — balandis, Nr. 2. Lietuvių moterų žurnalas. Leidžia Kanados Lietuvių katalikų moterų draugija. Redaguoja Nora Kulpavičienė. Administruoja Bronė Pabedinskienė. Redakcijos ir administracijos adresas: 1011 College St., Toronto, M6H 1A8, Canada. Prenumerata metams 6.00 dol.

S. Vilkauskos straipsniu miniama vysk. M. Valančiaus 100 metų mirtimo sukaktis, baigiamas K. Brazaitienės straipsnis "Lietuvės moteris vestuviniuose papročiuose", spausdinamos Peggy Tate ir A. Giedriaus literatūrinės apybraižos, recenzuojamos Julijos Švabaitės, Alf. Tyruolio, B. Pūkelevičiūtės knygos. Platus ir įdomus įvairiausių apžvalgų skyrius. Numeris iliustruotas dailininkų darbų ir kitokiomis nuotraukomis.

• **Dr Vincas Vyčinas, MITINĖ ETIKA HEIDEGGERIO FILOSOFIJOS PRINCIPŲ SVIESOJE.** Atspaudas iš L.K.M. Akademijos "Suvažiavimo Darbų" VIII tomo, 145 - 161 psl. Lietuvių katalikų mokslo akademija, Roma, 1974.

• **Kun. dr. Pranas Gaida-Gaidamavičius, KRIKŠČIONIS TARP KOLEKTYVIZMO IR INDIVIDUALIZMO.** Atspaudas iš L. K. M. Akademijos "Suvažiavimo Darbų" VIII tomo, 85 - 108 psl. Lietuvių katalikų mokslo akademija, Roma, 1974.

• **LIETUVIŲ DIENOS, 1975 m. balandžio mėn., Nr. 4.** Leidžia A. P. Skirius. Redaguoja redakcinė kolegija. Redakcijos ir administracijos adresas: 4364 Sunset

Filmų įvairumai

STASĖ SEMENIENĖ

Mergaitės pasiryžimas nugali

Gyvenimas kartais iškrečia tokių nemalonių "pokštų", kad ir labiausia rašytojo vaizduotė nesugebėtų jų išgalvoti.

Vienas tragiškas tikro gyvenimo įvykis yra rodomas spalvotame filme "THE OTHER SIDE OF THE MOUNTAIN". Tiksliau pasakius, tai būtų gyvenimiškas pasakojimas, kaip viena sportininkė triumfuojančiai pažabojo savo skaudų likimą — baisią tragediją.

Pasijūžininkė Jill Kinmont gyveno laiminga Bishope, Kalifornijoje, ir, atrodo, laimė jai kėjo viska po kojomis. Jaunutė — 18 m., — atletė, laimi taurę po taurės slidinėjime. Pagaliau, 1955 m., Altoje, Utah, vyksta priešolimpiniai pasiruošimai. Jill siekia laimėti Sniego taurės (Snow Cup). Tada ji galės atstovauti Amerikai olimpiadoje. Ji švilpia

slidėmis 40 mylių į valandą ir... per kalno viršūnę pralėkusi nukrenta antroje pusėje. Supliūška ne tik jos olimpiados laimėjimo viltys, bet ir jaunas, atletiškas kūnas sulaužytas.

Ilgą, begalinį skausmingą kovą tarp gyvybės ir mirties. Pagaliau aštuoniolikametė, graži mergaitė lieka amžinai ir invalidė — nuo krūtinių žemyn supaližuota, niekad negalėsianti vaikščioti.

Filmas pagauna žiūrovą nuostabiai gražiais vaizdais, jautų žmonių entuziastingų dalyvavimu sporte ir varžytinėm. Jill gyvenamam miestely, Kalifornijoje, kur slidinėjimas nėra tik sportas, bet jaugės jaunųjų kraujuje — pats jų gyvenimo būdas. Jau mokyklos suole Jill su savo geriausia drauge Audra jo svajojančiai olimpiadoje. Ji švilpia

(Nukelta į 5 pusl.)

"Lietuvių tautos praeitis" naujos knygos viršelis.

• **LIETUVIŲ TAUTOS PRAEITIS.** Tomas III, knyga 3 (11). Istorijos ir gretimųjų arių neperiodinis leidinys. Leidžia Lietuvių istorijos draugija. Redaguoja Juozas Jakštas. Viegredaktorius — J. A. Račkauskas. Tomas didelio formato, 176 psl., kaina \$5.00, gaunamas ir "Drauge".

Naujame žurnalo numeryje yra šie pagrindiniai straipsniai studijos: Jono Puzino "Švėkšnos kraštas Baltijos pajūrio archeologinių tyrinėjimų šviesoje".

je", Vincento Liulevičiaus "Lietuvos senosios valstybės oficialioji kalba", Juozo Jakšto "Vilnius — lietuvių tautos valstybės branduolys" ir Aleksandro Pakalniškio "Plungė". Taipgi platus apžvalgų ir knygų recenzijų skyrius.

• **LAIVAS, 1975 m. gegužės mėn. Nr. 5.** Religinio ir tautinio gyvenimo mėnesinis žurnalas. Leidžia Marijonų vienuolija. Redaguoja kun. J. Vaskas, M.I.G. Redakcijos ir administracijos adresas: 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629. Metinė prenumerata JAV ir Kanadoje 4.00 dol., kitur — 5.00 dol.

Daug populiariai parašytų religinio pobūdžio straipsnių ir grožinės literatūros gabaliukų. Plati religinio gyvenimo pasaulinė apžvalga.

• **VYTIS, 1975 m. gegužės mėn. Nr. 5.** Žurnalas leidžiamas Lietuvos Vyčių. Redaguoja Loreta I. Stukas, 1467 Force Drive, Mountside, N.J. 07092. Administracijos adresas: Vytis, 16-25 W. Marquette Road, Chicago, Ill. 60636. Metinė prenumerata 5.00 dol.

Leidinio puslapiuose raštai spausdinami tai lietuvių, tai anglų kalba. Daug iliustracijų, daug vyčių veiklą liečiančių medžiagų.

Philomena sako:

-KAS NETAUPO ATEICIAI, TAS NESIRUOSIA SVIESESNIAM IR TINKAMESNIAM GYVENIMUI.

CHICAGO SAVINGS MOKA ANT PAPRASTŲ KNYGUCIŲ 5.25%
\$1,000 įdėtas vieniems metams duos 6.5%
\$1,000 įdėti 4 metams duos 7.5%
\$1,000 įdėti 6 metams duos 7.75%

Nuodimčiai priskaitomi kas dieną, išmokami kas trys mėnesiai. Kiekvienas taupytojas yra apdraustas iki \$40,000 per Federalinės Valdžios Apdraudą F. S. L. I. C.

CHICAGO

savings and loan association

6245 south western avenue 476-7375

Cia recenzuojamo žodyno titulinis puslapis.

Nuotr. V. Noreikos

Atkreiptas dėmesys į olimpinę komandą. Jili savo paveikliai jaunatviška šypsena pasakoja draugei, kaip visa — kaip tik panorėdavo — visados gaudavo. Ir būktauja, ar ji ne mato savo laimės per greitai.

Jili treniruojasi, slidinėja ir už savo laimę, prasidėjus lyg iš romano puslapių meilės istorija su kitu slidinėjimu Buddy Werner. Kai 1956 m. olimpiados laimėjimui ranka pasiekiami, didžioji nelaimė, paralizavimas, sužadėtinio pasitraukimas nugarazdina Jili į baisią depresiją.

Lyg iš miglos išdygsta kitas pašliūzininkas — Die Buck, pramintas Mad Dog, pramuštgalvis, akrobatiškai drąsus sportininkas, kurį Jili anksčiau sutiko, niekad nepamiršo ir net buvo gerokai įsižiūrėjęs, o dabar pamilo. Jis ją supurto savo humoru, stumia gyvenimui — būti naudinga, sūlė vedybas, ir gyvenimas vėl atrodo žavus pro ruožus akinius. Tačiau Dick žūsta lėktuvo, kurį jis pats valdė, nelaimėje. O Jili, jo priekla gyventi, drąsiai susigvyveno su savo padėtimi ir rado tikrą džiaugsmą mokytį indėnų vaikučius jų vargingame rezervate.

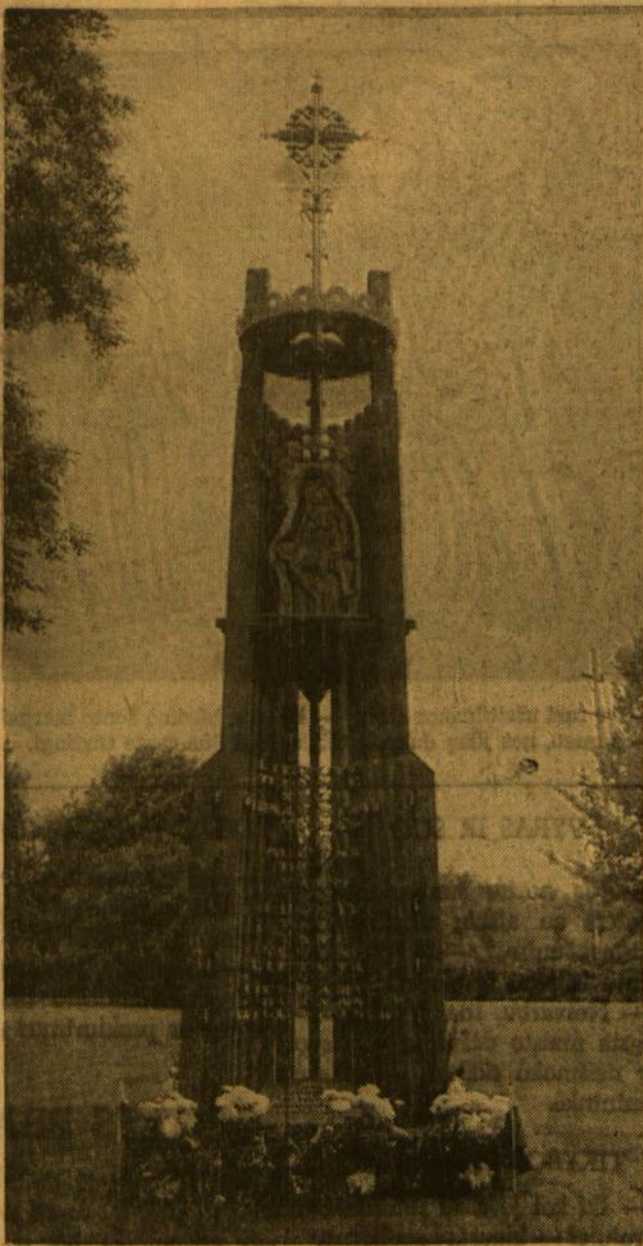
Filmas yra pastatytas pagal knygą „A Long Way Up“, kurią parašė E. G. Valens. Ji statant, pati Jili Kinmont buvo pasamdyta patarėja. Tačiau daugelį vietų ekrane yra arba sutrumpinta, arba net praleista. Tuo atžvilgiu knyga faktų atžvilgiu geriau reprezentuoja sportininkės gyvenimą. Atrodo, ją nelaimės tiesiog pamilo. Filme daug jos gyvenimo tragedijų buvo išleista, pvz., jos buvęs sužadėtinis Buddy Werner žuvo po sniego grūtimų, o tėvas mirė nuo auglio smegenyse. Dabar panelė Jili Kinmont, 38 m., yra pradžios mokyklės mokytoja Pietų Kalifornijoje.

Filmas reklamuojamas ir lyginamas su „Love Story“. Deja, nors šis filmas ištraukia ašaras net vyrų, o visas teatras šniipsčia ir šniipsčia į nosines, tačiau jis nėra per daug sentimentalus, nei priklai sachariniškas. Matai ir jauti, kad tai tikras, rimtas, širdį draskas faktas, paimtas iš tikrovės apie jaunuolę, jos žuvusius gabumus, tačiau surastą tvirtą charakterį ir šlovimą garbę.

Filmas nesugriebs žiūrovo savo didingumu. Nesinori tikėti, kad jis net ir pretenduoti į tai. Tačiau jis mėgina mus nupasakoti paprastai ir suprantamai jautriai, tikrą gyvenimo istoriją, sukrečiančiai baigia savo tragediją ir sunkiai įtikintą nepaprastą drąsą ir pasiryžimą.

Herojės rolėje nežinoma Marilyn Hassett (Jili) savo vaidybą stebuklu neparodo. Tačiau ji ištikimai perduoda jaunuosius džiaugsmus ir vargus. Ji pati buvo trumpai suparalizuota ir prikalinta invalido kėdėje ant raketų.

Žuvusio slidininko Dick Buck rolėje Beau Bridges, kaip ir jo partnerė, atskleidžia savo rolėje šviežią jaunumą ir gyvybingumą.

Prei. Mykolo Krupavičiaus kapas Sv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Chicagoje. Paminklo projektas yra architektų Rimo ir Jono Mulokų. Skulptūrinę Pletą Aleksandro Marčulionio.

Kultūrinė kronika

PROF. ALFREDAS SENNAS LITUANISTIKOS INSTITUTO GARIS NARYS

Lituanistikos Instituto Taryba šių metų gegužės mėnesį išrinko Instituto garbės nariu profesorų emeritą dr. Alfredą Senną. Apie tai buvo paskelbta Lituanistikos Instituto suvažiavime Clevelande gegužės 17 - 18 dienomis.

PROF. VLADO JAKUBENO MOKINIAI ATLIKS KONCERTINIS KORINIUS

Penktadienį, birželio 13 d. 7 val. 30 min. vak., Jaunimo centro didžiojoje salėje, Chicagoje, įvyks Vlado Jakubeno fortepijono mokinių koncertas. Programoje dalyvaus 20 mokinių, pradedančiųjų ir pažengusiųjų. Šių paskutiniųjų tarpe — keletas atlik koncertinius kūrinius, kaip Birutė Tamulynaitė — Fr. Chopino Scherzo B flat minor, Dobilas Matulionis — L.v. Beethoveno „Appassionata“ sonatas I dalį, Daiva Merkelytė — Fr. Chopino baladę Nr. 1, Edmundas Stukas

— Fr. Chopino Fantaziją F minor. Baigiamuoju numeriu Rita Markelytė skambins paskutinę dalį žinomo L.v. Beethoveno V-tojo („Emperor“) fortepijono koncerto, mokytojai V. Jakubėnui atliekant orkestro partiją. R. Markelytė paskutiniuoju laiku padarė nepaprastą pažangą muzikoje; Berwyn'o aukštesnioje mokykloje, garsėjančioje savo simfoniniu orkestru, ji greit apvaldė jai paskirtą čello instrumentą ir šių metų koncerte dalyvaus pirmutiniųjų čelistų grupėje.

ANTROPOLOGIJA JAUNIAMS

Field muziejus Chicagoje nuo birželio 23 d. turės 27-iesiems aukšt. mokyklos auklėtiniams nemokamą antropologijos kursą.

LAIMESITE

Jei šiuo metu atvažiuosite į Floridą, Erie oksidą, su privačiu plaukimo baseinu ir visais patogumais, Jūs galite gauti grašius apartamentus arba kambarius tik už trečdali normalios kainos. Kreipkitės!

TOWN AND SURF APTS.

9024 Collins Ave.
SURFSIDE
Arba skambinkite vakarais (Miami Beach), Fla. 33154
B. SERGAUCIUS (305) 672-4903

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS

Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių firmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilsal užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street

Tel. Prospect 6-8998

Chicago, Illinois 60620

WAGNER and SONS

TYPEWRITERS,
ADDING MACHINES
AND CHECKWRITERS
NAUJOS — NAUDOTOS
Nuomos, Parduoda, Taiso
Virš 50 metų patikimas jums patarnavimas
5610 S. Pulaski Rd., Chicago
Phone — 581-4111

PERSONAL SELF-PROTECTION

7 CAL. & 381 REVOLVER

Apsisaugokite nuo užpuolikų su šiuo aukšto tikslumo nemirtingo asmeninio ginklu. Sauna 8 kartus sekundes. Tvirtas metalo konstrukcija. Nereikalaujantis federalinių saugumų ginklų leidimų. Nebūtina suklaudinti ginklo plastikine įdangine, kuri gali neišsilaikyti ar užspringti.

GUARDIAN
Dept. DE-2 • Box A
LONG ISLAND CITY, N.Y. 11101

Lituanistikos suvažiavimo Clevelande literatūros sesija gegužės mėn. 17 d. Paskaitą apie vysk. Motiejus Valančiaus stilių skaito rašytojas Antanas Vaičiulaitis. Už stalo centre sėdi sesijai pirmininkavęs prof. Bronius Vaškevičius ir kiti du prelegentai: kairėje — prof. Rimvydas Šilbajoris ir dešinėje — dr. Kęstutis Keblys.

LIUDNOJI SUKAKTIS

Jau 25 m., ketvirtis šimtmečio, sukako birž. 4 d. kai Chicagoje, eidamas 84 m. amžiaus, mirė buvęs Lietuvos prezidentas dr. Kazys Grinius. Neliesdami jo politinių pažiūrų, turime pripažinti, kad tai buvo nuostabus patriotas, visuomenininkas. Lietuvių dvasia jame ugde skaitomi Valančiaus, Ivinskio, Dovydaičio raštai bei jo mokytojai P. Arminas, P. Kriaučiūnas. Ir pats įsijungė į lietuviškos spaudos platinimą draudimo laikotarpy, į tautosakos rinkimą. Bestudijuodamas mediciną Maskvoje, klausė Fortunatovo lietuvių kalbos paskaitų.

Bendradarbiavo Varpe, Ūkininke, jau studentuodamas redagavo Lietuvos Ūkininko kalendorių. Jo iniciatyva 1891 m. Maskvoje loterijos būdu, studentų draugijoje surinkus keletą šimtų rublių, buvo įsteigtas fondas lietuvių knygoms leisti. Buvo nuvykęs net į Tilžę, besirūpinamas organizuoti draudžiamą spaudą. Už lietuvišką veiklą buvo kalinamas ir ištremtas. Įkūrė Marijampolėje Šviesos draugiją, steigusią mokyklą. Bendradarbiavo Lietuvos Ūkininke, Vilniaus Žiniose, suredavo 1905 m. paskutinį Varpo numerį. Su A. Rimka redagavo Lietuvos Ūkininką. Kartu su P. Rusecku 1922 m. emė redaguoti Lietuvos Žinias. Vadovavo Kauno savivaldybės sanitarijos skyriui. Kartu buvo valstybininkas, seimų narys, ministeris pirmininkas.

Iš Lituanistikos Instituto suvažiavimo Clevelande gegužės 18 d. Kalbotyros sesijoj paskaitą skaito prof. W. Schmalstieg. Kairėje antrasis prelegentas prof. Antanas Kilmas, dešinėje — sesijos pirmininkas Leonardas Dambriūnas. Nuotr. Vlado Bacevičiaus

RELIGINIO MENO KONKURSAUS

Aubrey Cartwright fondas ir Sv. Jono katedra paskelbė religinio meno konkursą. Pirmą premiją 5,000 dol., antrą — 1,000 dol. Terminas kūriniams įteikti — birž. 30 d. Blankai norintiems dalyvauti konkurse gaunami Sv. Jono Nuo Dievo katedroje pas kun. Mann. Konkursas paskelbtas The New York Time puslapiuose.

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

IS BOSTONO IR NEW YORKO

Kaina nuo \$739.00

DAR YRA VIETŲ SEKANCIOSE GRUPESE

birželio 25	rugpjūčio 3
liepos 18	rugsėjo 19
rugpjūčio 20	lapkričio 21
	gruodžio 19

Prie šių grupių galima jungtis iš kitų miestų su papildomu mokėsiu: pav., vykstantiems iš Chicago \$119.00, Clevelando \$4.00, Detroito \$4.00, daugiau

Patartina registruotis iš anksto — vietų skaičius ribotas.

DEL smulkesnių informacijų kreiptis į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway, P.O. Box 116

So. Boston, Mass. 02127

Tel. (617) 268-8764

Saviminkė: ALDONA ADOMONIENE

Air fares subject to Government approval.

JEI JOS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ IR ĮVAIRIUS USSR KRAŠTUS, naudokitės patarnavimu plačiai žinomos firmos

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

(LICENSED BY VNESHPOSYLTORG)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA: 1776 BROADWAY, NEW YORK, N. Y. 10019 Tel. — 581-6590; 581-7729

Siuntiniai, siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigos gavėjams NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės, jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynę ir kitų daiktų.

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

Affiliated with PODAROGIFTS, INC.

Pirma užsakymus butams, automobiliams, dovanų pažymėjimams, motociklams, šaldytuvams, televizijos imtuvams ir įvairioms kitoms sovietinėms prekėms, kurias galite užsakyti Lietuvoje ar USSR gyvenantiems giminiams. Papildomų žinių teiraukitės mūsų pagrindinėje įstaigoje ar bet kuriame mūsų skyriuje. Atsiųsta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MOSŲ SKYRIAI

Allentown, Pa. — 128 Tilghman Street	435-1634
Baltimore 31, Md. — 1900 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N. Y. 11215 — 485 McDonald Avenue	467-6465
Buffalo 12, N. Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	488-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2606 West 69 Street	325-2782
Chicago, Ill. 60609 — 1855 West 47 Street	370-6755
Cleveland 13, Ohio — 1028 Kenilworth Avenue	771-0698
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	363-6780
Farmingdale, N. J. — Freewood Acres Rt. 9	363-0494
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos Campau Avenue	365-6740
Hartford 6, Conn. — 122-128 Hillside Avenue	249-6218
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-8550
Newark, N. J. — 378 Market Street	642-2452
New York 3, N. Y. — 78 Second Avenue	674-1540
New York 3, N. Y. — 141 Second Avenue	475-7430
Philadelphia 23, Pa. — 631 W. Girard Avenue	769-4507
Phoenix, Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canyon Hwy.	602-942-8770
Rahway, N. J. — 47 East Milton Avenue	391-8900
Silver Springs, Md. — 622 Ellsworth Dr.	301-589-4464
South River, N. J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N. Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
Trenton 10, N. J. — 1152 Deutz Avenue	392-0306
Utica, N. Y. — 963 Bleeker Street	732-7476

Skelbkite dienr. "Drauge"

GERA NAUJENAI Žemiausios persiuntimo išlaidos!!

Jokia kita firma neturi žemesnias persiuntimo kainas už Inter-Trade Express Corp. Dabar jūsų giminės gaus didesnę vertę, kaip niekada anksčiau.

UŽSISAKYKITE DABAR
Tik PER INTERTRADE
EXPRESS CORP.
GERIAUSIĄ DOVANĄ
SIŪSTI

Į LIETUVĄ SPECIALIOS RUBLIŲ PAŽYMEJIMAI

INTERTRADE EXPRESS
CORP. pirmiausia pasakė apie
tai, o jūs giminės pritarė.

Su specialiu rublių pažymėjimu jūsų giminės gali gauti viską, ką tik nori, už dalelę reguliarios kainos. Tai tas pat, kai įteiti į krautuvę su 100 dol. ir už juos gauti 200 dol. ar 300 dol. vertės prekių, o gal net daugiau.

INTERTRADE EXPRESS

OR — jei neturite nemokamai orisų įrodymą. Specialių rublių pažymėjimus galima paversti į reguliarius rublius aukščiausiu kursu.

SU PILNA GARANTIJA

GREICIAUSIAS PATARNAVIMAS

Pažymėjimai pristatomi mažiau nei per tris savaites. Vieno spec. rublio kursas yra \$2.63. TAS KURSAS APIMA VISKĄ NERA JOKIŲ KITŲ MOKEJIMŲ.

REIKALAVIT MŪSŲ MOKAMO ILLUSTRUOTO KATALOGO

Užsakykite Dabar.

Užsakykite tik per

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd Street

Penktas aukštas

New York, N.Y. 10010

Tel.: 982-1530

LABAI SVARBU AUTOMOBILIAI

Pilnai garantuotas

greičiausias pristatymas

Pasirinkite iš šių naujų modelių

ZHIGULI VAZ 2101

US \$3706.00

NAUJAUSIAS PAGERINTAS

EXPORT MODEL

ZHIGULI VAZ 2103

US \$4246.00

ZHIGULI VAZ 2102

US \$4082.00

EXPORT MODEL

MOSKVITCH 412 IE

US \$3756.00

MOSKVITCH 408 IE

US \$3454.00

MOSKVITCH 426 IE

US \$3919.00

MOSKVITCH 427 IE

US \$4205.00

NAUJAS PAGERINTAS

ZAPOROZHETS ZAZ 968 AE

US \$2712.00

REIKALAVIT MŪSŲ SPECIALIŲ BIULETENIŲ SU AUTOMOBILIŲ PAVEIKSLAIS.

APARTAMENTAIS.

NAUDOTAIS ROBAIS

SVECIAMS IS USSR

REIKALAVIT MŪSŲ
SPECIALIAUS BIULETENIO

MES TURIM 26 METŲ

PATYRIMĄ

SLAIME BIZNYSJE IR
TAIP PAT TURIM
TOKSTANČIUS
PATENTINTŲ KIENTŲ

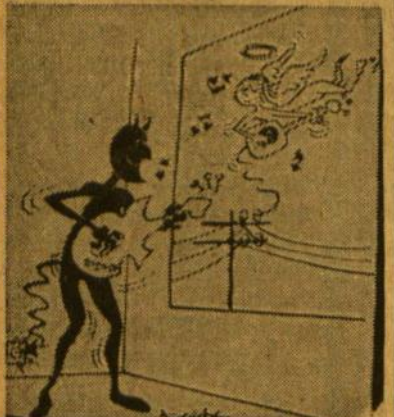
SPYGLIAI IR ROYGLIAI

REDAGUOJA DR. S. ALJONAS

ATSIMINIMŲ RAŠYMAS

Pastaruoju metu labai daug lietuvių išleido atsiminimų. Tenka džiaugtis tais atsiminimais, tačiau juos parašyti nėra lengva, todėl manome, kad nereikia rašyti jų tol, kol dar viską atsiminti. Geriausia rašyti tada, kai viską užmiršai. B. Pūkelevičiūtės novelėje „Kaip Arvis išėjo į žmones“ vienas veikėjas sako: „Brolau, ketinu išleisti atsiminimų knygą. Padėk man kai ką prisiminti. Žinau, kad vienu metu perėjau antrąją diviziją. Bet iš ko ją perėjau, kada perėjau — nors užmušk neatsimenu“. Na, žinoma, toks, kuris jau neprisimena, geriausia gali parašyti atsiminimus, nes tada pasižiūrės į enciklopediją.

Yra asmenų, kurie viską taip gerai žino, kad net nebereikia nieko skaityti, o jei parašo kiek kitaip, tai juk niekas nekaltas. Va, vienuose atsiminimuose sumaišytas Gasparas ir Domas Veličkos, vienas mokyklos direktorius, o kitas režisierius. Bet juk nieko blogo, nes juk abu teatrą mėgo ir abu mokyklas lankė. Arba ten pat sumaišyti konsulas A. Simutis su Leonardu Šimučiu. Mes manome, kad čia joks su-

Alta ir LB viena kitą žavi serena-domis.

maišymas, juk jie abu yra politikai, tai nieko nereikšmia, jeigu vienas vadinamas konsulu, o kitas veikėju. Abu verti konsulo vardo.

Atsiminimus rašą sumaišo jau mirusį Joną Vaidelį su gyvu Mykolu Vaidyla, nes abu tame pačiame „Sandaros“ laikraštyje dirbo. Taigi, jei jau sumaišyta, tai per daug dėl to jaudintis nereikia, abu laikraštininkai ir pavardės panašiai skamba, didelio čia daikto.

Ged. Galva neseniai „Drauge“ paskelbė straipsnį „Būtinai apdairumas atsiminimus rašant“. Straipsnyje autorius išskiria vieno atsiminimų rašytojo sumaišytus faktus ir pavardes. Na, o mes manome, kad nesvarbu, toks ar kitoks ministeris buvo, jeigu jau atsiminimų autorius su juo kalbėjosi, tai ir viskas. Jeigu vienas būtų su saviimi kalbėjosi, o ne su ministru, tada gal šiek tiek abejonių ir būtų galima kelti.

Žodžiu, visi, kurie rašo atsiminimus, būtinai turi rašyti ne kaip buvo, bet kaip autorius norėjo, kad būtų. Juk, jei jau buvo, tai buvo, nieko nebepakeisi, ar šiaip ar taip rašysi, viskas liks kaip buvo, atsiminimai ne kokia ten diktatūra, kuri gali viską pa-

keisti. Suprantama, yra istorikų, kurie gali teigti, kad reikia tikslumo, bet juk šiais laikais argi svarbu, kada buvo Žalgirio mūšis. Šimtas metų į čia ar į čia, vis tiek jau kryžiuotis nugalėtas. Nesvarbu, kas buvo toks ar kitoks ministeris. Jei kas sakytų, kad tais metais iš viso jokio ministerio Lietuvoj nebuvo, tada jau kaip ir būtų šmeižtas, bet, iš kitos pusės, gal ir ne, tai rodo tikrą valstybingumą tautos, kuri ir be ministrų valdėsi.

Žodžiu, visi atsiminimų autoriai tegu nenusimena, jeigu ne visai taip išsina, kaip kiti nori. Mūsų nuomone, visi tegu rašo kaip patinka.

Todėl tiesos atsiminimuos Tegu nė vienas neieškos, Tikrai atskirti noras ima Šiaip taip merginą nuo ožkos.

L. V.

LIETUVIAI KVIEČIAM I PRALENKTI SIRUS

„Lietuviai labai dažnai kalba apie susiskaldymą ir tarpusavio nesutikimus. Bet štai ką sako Si-rijos prezidentas apie savo tautą: „Penkiasdešimt procentų mano tautos galvoja esą vadai, dvidešimt penki procentai galvoja esą pranašai ir dešimt procentų esą dievai“.

Taigi kaip toli dar mums ligi tos tobulybės“.

„Keleivis
gegužės 18 d.

KUR KAVA SERVUOJAMA IR KUR SPORTUOJAMA

„Jaunimo centro prievažda randa išlaužtus durų rėmus, nes jaunimas bandė virš durų esančią geležį panaudoti turninkui, kavinėje išpiaustytą kilimo gabalą, kur lankytojų patogumui servuojama kava“.

VI. Ramoj.

SKIRTUMAI TARP MOTERŲ IR VYRŲ

„Moterys apie 45 metus amžiaus pasidaro irzlės, nervingos dažnai verkia ir skundžiasi, kad jos būna vyrų nesuprastos.“

Vyrai perlipę 50 metų, kai kurie pradeda gerti, kiti apleidžia darbą, dar kiti leidžiasi į visokias avantiūras — meilės aferas“.

Dr. D. Degėsus

Atsiminimus beatsimenant.

KOVOS PO MIRTIES

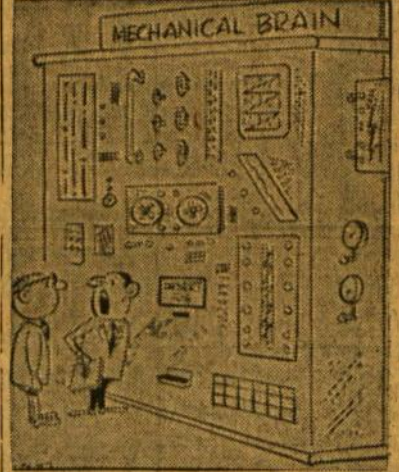
„Kam čia berašinėti? Geriau prašyti priimamų į šiaulių S-gą, užsivilkti karišką uniformą, per petį pasikabinti šautuvą, pamaršiuoti po parapijų kiemus — tai gal kas nors patikės, kad dar tebemyliu tėvynę ir, žinoma, esu pasiryžęs bent po mirties pralieti kraują už jos išlaisvinimą.“

Bronys Raila

ŠVENTĖS IR BLYNAI

„Šiais metais Užgavėnės — blynų baliai ir 16 vasario minėjimai supuolė beveik kartu. Su-jungus abu minėjimus kartu, visur dalyvavo daug žmonių. Per-nai be blynų tiek žmonių 16 va-sario minėjimuose nebuvo“.

B. Šarūnas,
„Europos Lietuvis“

— Ši patarimų mašina gerai suprojektuota, bet koks kvailys padarė, kad ir į ją reikia įmesti pinigą, kad gautum patarimą.

AR REIKALINGAS SENATAS

Prieš kurį laiką spaudoj buvo pasirodžiusios žinios, kad Kanada senatą reikėtų panaikinti. Gary Lautens savo kolumnoje, „Star“ dienraštyje, šitaip samprotauja: „Senatas — tai institucija, kuri niekad nepadidinusi jam mokesčių, tuo tarpu, žinoma, toji institucija — niekad nedavusi jam ir pašalpos. Senatas taip pat niekad ir su niekuo nekariavo nei viduj, nei užsieny. Netgi nevedė jokios polemikos.“

Senatas neikišas nosies į jo privatinį gyvenimą, niekad neklausinėja apie jo žmonos amžių, niekad neužsimena, kad visuomet kišeniųje nešiočiausi „Social insurance numerį“, niekad neįsaka ir nepatiria, kad eičiau lietingą dieną balsuoti ir t. t.

Faktiškai, senatas niekad ir nieko nedarąs. Ir ko reikėtų daugiau pageidauti iš politinės organizacijos.

Tokia tyčia institucija, kaip senatas, privalėtų tik džiaugtis. Niekas nėra verčiamas žinoti senatorių vardų, pavardžių, net mokyklų vaikai. Taip pat senatoriai nesifotografuoja ir nesigarsina laikraščių puslapiuose. Jie nesako viešų kalbų, jie neprizada parduoti kviečių raud. Kinijai. Senatoriai, niekad nėra įmaišomi į sekso skandalus, niekas nesisten-gia jų papirkinėti kyšiais. Žodžiu, sakant, jie tokie tylūs, mandagūs, jog tenka paabėjoti, ar iš viso Kanadoje yra tokia institucija, kaip senatas.

DRAMBLYS NEKLAUSO TEISĖJŲ

Teisėjai darė nutarimus, kad reikia suporuoti dramblius su asilais, žirafas su beždžionėmis, kates su vėžliais, kupranugaris su stirmomis.

Dramblys grietiai atsakė poruotis su asilu.

P. Žičkus

„Laisvoji Lietuva“ Nr. 8, 1975

NUSIKALTAI, STOK I KAMPĄ

„Ar jūs esate girdėję, kad miestas toks mažas, nepajėgia turėti ir išlaikyti kalėjimo? Žmonės, tame mieste padarę nusikaltimą, statomi į kampa“.

„Reader's Digest“

KARVĖ IR DVIRATIS

Pardavėjas bando ūkininką prikalbėti pirkti dviratį.

— Jis man nereikalingas. Geriau aš išleisiu pinigą gerai karvei, — atsako ūkininkas.

— Bet kaip būtų juokinga jus matyti jojantį ant karvės, — juokauja pardavėjas.

— Taip, bet būtų daug juokingiau, jei kas mane pamatytų melžiantį dviratį, — atsikerta ūkininkas.

SVORIO NUMETIMAS

— Numečiau apie 10 svarų svorio — sako jaunuolis.

— Sirgai, nevalgei, turėjai operaciją — klausia draugas?

— Ne, vasarai nusikirpau trumpai plaukus.

— Gerai šoko ir veteranai, nors kai kurie ir aptukę. Šokėjai, bešokdami savųjų tarpe, sukūrė 16 lietuviškų šeimų.

„Dirva“ Nr. 33

— I Dievą mes tikime ir juo pasitikime. Visi kiti reikalingi revizijos ir patikrinimo.

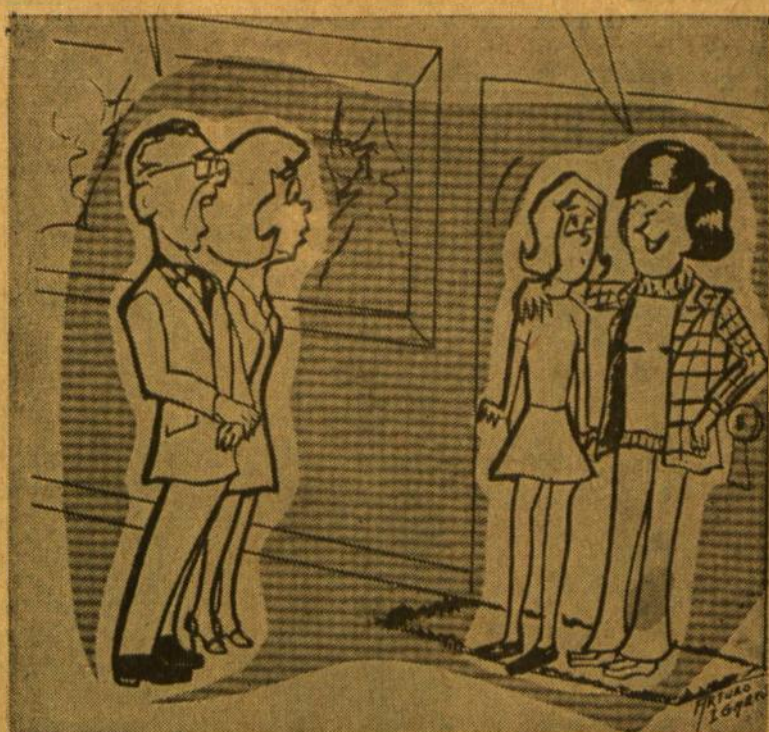
„Readers Digest“

— Kitos šeimos moterys eina į darbą, kad išieškų lėšų gimtadieniams, vardadieniams, mergvakariams, šaučiams ir kitoms tuštybėms.

O. Meilutienė,
„Tėv. Žib.“

— Juk smagu gulėti karste, ant kurio dangčio visa krūva raudonų rožių.

J. Grauda,
„Dirva“

— Ar turi užsitikrinęs ateitį, — klausia būsimo žento mergaitės tėvai.
— Manau, nes jūsų dukrelė teigia, kad jūs esate turtingi.

VYRAS IR ŠUO

— Jūs norite šunims maisto dėžutėse su aiškiu užrašu, kad maistas šunims? — paklausė krautuvininkas šeiminkės? — Nesvarbu, mano vyras nemėgsta maisto dėžutėse, o šuo dar neišmoko skaityti, — atsakė šeiminkė.

TIKYBOS PAMOKOJE

— Iki kol Ieva su Adomu buvo rojuje? — klausia kapellonas.
— Ligi rugsėjo 15 d. — atsako mokyns.
— Kodėl?
— Todėl, kad prieš tai dar nebuvo obuoliai prinokę.

BE PRIEŠŲ

— Kai jūs prisimenate savo devyniasdešimt devynerius nu-gyventus metus, kas jums sukelia didžiausią pasitenkinimą.

— Tai, kad aš neturiu prie-šų.

— Puiku! O kaip jūs to pasie-kėte?

— Aš visus juos pergyvenau.

Yra lengviau darbą padaryti gerai, negu pasiteisinti, kodėl padarei blogai

ŠOKIAI TURGAUS AIKŠTEJE

„Eisikių, dabar vadinamų šalčininkų gyventojai norintieji pašokti, gali miestelio turgaus aikštėje šokti be leidimo“.

„Komjaunimo Tiesa“

VAIZDAS BUVO IŠPŪDINGAS

„Prisiusti į Miko laidotuves ke-li policijos sunkvežimiai. Vaiz-das buvo labai išpūdingas“.

J. Mizarienė, „Laisvė“

— Lietuvos kaimo žmonės — juodnugariai.

A. Bieliauskas,
„Pergalė“

— Volga yra lietuvių upė.

K. Doveika,

— Lenino atvaizdas — „tai bilietas į darbą ir mokslą“.

„Tiesa“

Taip sovietinės soclenktynės vaizduoja vokiečiai, pasiremdami pačių sovietų spauda. — Draugai, — taria ligonį atgabėję ligoninės statytojams sanitarai: — mes savo planą įvykdėme, o jūs atsiliekatė.

SPYGLININKAI RASO

T. Aškas atsako Blicininkui, rašiusiam „Naujienose“ apie šach-matus.

Kur kaladė, o kur ratas, Puikiai atskiria kiekvienas, Bet kur apskritas kvadratas, Žino tai tik Blicas vienas.

Nes suprasti tokią tiesą, Kaip sudaromas kvadratas, Gali, gavęs mokslo šviesą, Vien tik Blico aparatas.

PATRIOTAS

Išėjęs atsargon anglų kariuo-menės pulkininkas savo draugui europiečiui sakosi norįs Naujoje Zelandijoje pirkti ūkį.

— Kodėl ne Anglijoje? — do-misi europietis.

— Kodėl? Aš nežinote Angli-jos klimato? Aš esu gimęs Angli-joje. Aš, kovodamas už ją, esu su-žestas. Jei bus reikalas, aš ir mir-siu už Angliją, bet niekas negali manęs priversti gyventi Anglijoje.

— Mes, lietuviai, sparčiai žen-giame pirmyn, daugindamiesi ne biologiskai, o ideologiškai ir po-litiškai.

„Dirva“ Nr. 35

MINTYS PRAKALBOMS PAGERINTI

— Jeigu tu iš dešinės linijos sukli i kairę, tai tu esi ne tik blo-gas vairuotojas, bet ir dar toks, ką sako užpakaly tavęs esąs vai-ruotojas ir ko tu negirdi.

— Jungtuvės yra institucija, besilaikanti ant dviejų knygų — čekių ir virimė.

— Besigirias gryna sąžine, ga-li turėti prastą atmintį.

— Nieko nėra pasauly drau-giškesnio už sulytą šunį.

— Žmogus tuo skiriasi nuo ki-tų gyvųjų, kad jam galima kailį nulupti net keletą kartų.

— Vyras paprasė skrybų, priežastis — kai jis pameta marškinių sagutę, žmona už-siuvu sagutės skylutę.

— Jei vedei našlę ir ji prade-da kalbėti apie savo mirusį vyrą, tu pradėk jai aiškinti, kokia bus tavo sekanti žmona.

— Knygų mėgėjas prisiskolino iš draugų daugiau kaip šimtą knygų, bet jis neranda draugo, kuris paskolintų toms knygoms sudėti spintą.

— JAV pareigūnai mažai me-luoja, nes dauguma jų nepildo mokesčių blankų.

Nekenksminga kronika

— Aluje yra moteriškos lyties hormonai — estrogen. Alus mo-terims gerti sveika — vyrams ne. Vyrai, kurie geria daug alaus, „moteriškėja“.

— Los Angeles dr. Abram Hoffer naudojo vitaminą E, jo buvę kaip sniegas balti plaukai pasidarė juodi kaip tamsiausia naktis.

„Prevention“ Nr. 1

— New Yorke Bronx county prokuroro padėjėjas Mr. Roger Milch areštavo vyrą, kuris, ne-būdamas gydytoju, „pagydė“ 160 žmonių. „Gydytojui“ esant kalėjime, ligoniai joiešk ojo.

„Prevention“ Nr. 1, 1975

— Indijos gyventojas išsiau-gino 8 pėdų ir 6 colių ūsus.

— Žmona paprasė vyrą pa-gelbėti išnešti šiukšles, norėjo pasirodyti kaimynams, kad ji dar vaikšto su vyru kartu.

— Rojui Ieva gyveno su Ado-mu, bet turėjo ir „boy friend“ žaltį, kuris jai suko galvą.

— Lengviau papiauti tylin-čią avi, sunkiau žviegančią kiau-lę.

VISI LABAI TAUPŲS

Šiandien valgydami restora-nuose nepalieka padavėjoms va-dinamų „tipų“ ant stalo, bet siū-losi padavėjoms padėt nuvalyt stalus.

„Reader's Digest“

KOMUNIZMO STATYTOJAI

Kada sovietai išvežė iš Ameri-kos paskutinį centnerį grūdų, Amerika numirs badu. Tada „Vilnis“ ir „Laisvė“ pradės sta-tyti Amerikoj komunizną; Bim-bą išrinks prezidentu, o Jokubką sekretorium. „Dirva“, Nr. 91

ISLAIKĖ TRIS TAVERNAS

— Piliėtis nurasė nuo pajamų mokesčių 3 kaimyninių tavernų išlaikymo išlaidas. Piliėtis tvir-tina, kad tas tavernas jis pilnai išlaikęs.

TARYBINIO TURGAUS DIALOGAI

— Po kiek kazlėkai?

— Sakykit, po kiek šitie kazlė-ka?

— Mieloji, aš pirma papra-šiau šitų kazlėkų!

— Gerbiamoji, aš anksčiau at-sistojau prie šitų kazlėkų!

— Keista, nemačiau tamstos!

— Man dar keisčiau, kad pati tokios nemačiau!

— Iš kur tokia ir išdygo!

— Žiūrėk, iš kur pati išlindai!

— Pagyvenusi, o tokia akiplė-ša!

— Jaunuolė! Veldas kaip se-na vyža!

— I save pažiūrėkl Bačkal

— Perkaršusi plekinė!

— Bekonas tavo brolis!

— Kranklė!

— Parazitė!

— Bet... pardavėjau, jūsų kaz-lėkai sukirmiję!

— Iš tikrųjų, ir sukirmiję, ir per-seinė!

— Gėdos neturi tie spekulian-tai, meldžiamoj!

— Tikrai plėšikai, gerbiamoji!

— Viso geriausio, mieloji!

— Buvo labai malonu susipa-žinti, brangioji!

V. Žilinskaitė